

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 1
Sausio - January 1, 1992 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Latvijos Parlamento įstatymų leidybos komisijos pirmininkas Aivaras Endzinas, dirbęs Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos teisinės komisijos žmogaus teisių pakomisėje, pranešė, kad 1983 m. vasario mėn. Lietuva bus priimta į Europos Tarybos parlamentinę asamblėją. 1993 m. sausio mėn. į Rygą ir Taliną atvyks tarptautinės komisijos tirti Latvijos ir Estijos priėmimo galimybes.

— Lietuva ir Norvegija pasirašė dokumentą dėl įvažiavimo vizų panaikinimo. Nuo 1993 m. sausio 15 d. abiejų šalių piliečiai, turį galiojančius savo valstybės pasus, galės viešėti kitoje šalyje ne ilgiau kaip tris mėnesius. Tokius susitarimus Lietuva anksčiau pasirašė su Anglija, Danija, Čekija, Slovakija ir Singapūru.

— Vilius Kavaliauskas paskirtas Seimo atstovu spaudai. Jis, kaip ir Ažubalis anksčiau, informuos spaudos ir radijo bei TV atstovus apie Seimo ir laikinai einančio prezidento pareigas Algirdo Brazausko veiklą. Naujasis spaudos pareigūnas savo pareigas pradėjo eiti 1992 m. gruodžio 9 d. Pasakodamas apie Brazausko veiklą, Kavaliauskas pabrėžė, kad artimiausiu metu Brazauskas vyks į Latviją, Estiją ir Gudiją. Taip pat norįs aplankyti kardinolą Sladkevičių.

— Vilniuje vėl pabrango autobusų ir troleibusų vienkartiniai bilietai. Nuo gruodžio 1 d. už juos mokama 8 talonai.

— Martyno Mažvydo pirmosios lietuviškos knygos 450 metų jubiliejaus valstybinės komisijos posėdis Vilniuje vyko gruodžio 3 d. Pirmininkavo šios komisijos pirmininkas Bronislovas Kuznickas ir pavaduotojas Darius Kuolys. Jubiliejus bus minimas 1997 metais, bet šiai reikšmingai sukakčiai ruošiamasi iš anksto. Numatyta išleisti eilę specialių veikalų, jamžinti M. Mažvydo atminimą Ragainėje, Klaipėdoje ir Vilniuje, surengti mokslines konferencijas, įsteigti M. Mažvydo premiją už senosios lietuvių raštijos mokslinius tyrimus ir ją skirti kasmet nuo 1993 metų.

— Dr. Petrui Lukoševičiui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovybės Vilniuje vadovui, Lietuvos žemės ūkio akademijos mokslo taryba nutarė suteikti šios aukštosios mokyklos garbės daktaro vardą. P. Lukoševičius šią akademią baigė dar prieš karą, o 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir reikšėsi Kanados lietuvių veikloje.

— Kazimiera Prunskienė pasikalbėjimo laiškaščiui "Komsomolskaja pravda" (1992 m. lapkričio 18 d.) pareiškė: "Pasirengusi bendradarbiauti su Brazausku, galbūt kaip koordinatorę tarp jį palaikančių politinių jėgų, tarp kai kurių Seimo frakcijų. Tačiau aš nežadu įeiti į Vyriausybę, nes manau, kad mano dartinis nepriklausomo parlamento statusas suteikia pakankamai galimybių efektyviai politinei veiklai".

VALSTYBĖS KONTROLIERIUS PASAKOJA

— Būtina pertvarkyti valdininkijos darbą, nes ji viską išvogs —

Dvejus metus dirbęs valstybės kontrolieriaus darbu, Kazimieras Uoka pirmajame naujai išrinkto Seimo posėdyje atsistatydino iš pareigų, norėdamas turėti moralinę teisę pareikalauti to paties iš LDDP daugumos, siekusios išlaikyti savo turimas tarnybas.

Spaudai jis papasakojo apie savo patirtį. Tiesiog aliarmuojančiai atrodė buvusi ir esanti padėtis. Tik pasiskaitykime, ką jis atskleidė "Lietuvos aidą" žurnalistui.

Sunki pradžia, bet sėkminga

Per dvejus metus pagal reviziją ir patikrinimų rezultatus atleddome iš darbo daugiau kaip du šimtus įvairaus rango vadovų, į biudžetą išieškujome arti trijų šimtų milijonų rublių (talonų). Šios sumos pakaktų stambiausioms valstybės biudžeto remiamoms institucijoms išlaikyti. Tai reiškia, kad kontrolieriams išlaikyti suteiktas vienas rublis (talonas) grąžino į biudžetą dvylika kartų didesnę sumą.

Dirbdami kūrėmės, mokėmės ir tobulėjome. Iš dalies išieškotą biudžetą pinigų sukūrėme materialinę bazę. Būdavo, kad stipriai pasiginčydavome, nes daug kur nesuderinti mūsų valstybės įstatymai bei poįstatyminiai aktai. Be to, jauna valstybė neturi

suformulavusi valstybinio darbo, todėl dažnai nesutarėdavome, kaip vertinti vieną ar kitą nepastatą pareigūno veiksmą.

Apie pusę departamento kontrolierių buvo raštu rekomenduoti įvairiausių politinių ir visuomeninių judėjimų. Dauguma iš jų nesuteršė rekomendavusios organizacijos vardo. Daugiau vargo turėjome su priimtais pagal asmeninius pareiškimus — su kai kuriais teko nemeiliai atsiseikinti. Šis palyginimas malonus, nes įrodo, kad politiniai ir visuomeniniai judėjimai geba atrinkti rekomenduojamus asmenis.

Bendravimas su valstybės ir visuomenės institucijomis

Gaila, kad tenka pareikšti nemažai pretenzijų Generalinei prokuratūrai. Mes pažeidėję tik atleidžiame iš pareigų. Jei įtariamieji esant nusikaltimui, medžiagą persiunčiame prokurorams. Iki 1992 m. liepos 1 d. buvome pasiuntę 323 medžiagas, atsakymus gavome į 193. Baudžiamosios bylos buvo išskeltos 78 atvejais, tačiau iš tikrųjų tardymo nebuvo ir į teismus nepasiūsta nė dešimties bylų. Šiuos skaičius Generalinis prokuroras pripažįsta — vadinasi, merdėjo ištiesa labai svarbi valstybės gyvenimo sritis.

Mūsų sprendimus bei nuomones šalinti iš darbo arba kritikuoti spaudoje vadovai irgi skundė teismams. Dviem trečdaliais atvejų jie liko nepakeisti. Priimtą griežtą sprendimą šios toks rizikos laipsnis turi būti, vadinasi, toks laimėtų ir pralaimėtų teismų procentas yra normalus.

Labai pikti buvo mūsų santykiai su vadinamąja "nepriklausoma" spauda. Nors daugeliu atvejų po užsipuolimų vykdavo teismo procesai, nė karto mums laimėjus toji spauda nemanė esant reikalinga grįžti prie temos ir atsiprašyti.

Pavyzdžiui, "Respublikos" redakcija pralaimėjo kelias bylas dėl savo pačios kėsinimosi į valstybės turimą, tačiau apie tai neinformavo skaitytojų. Tai nėra laisvų žmonių elgesys. Vadinasi, susikautu su labai rimtomis jėgomis ir duokdie jėgų tam mūšiu pabaigti.

Visą laiką jautėme didelę visuomenės paramą, tai labai padėdavo kritiniams momentais. Dabar mus remiantys žmonės klausia: kas bus toliau su Valstybės kontrolės departamentu? Jiems atsakau: prašau nesijaudinti, čia vyks normalus darbas.

Kaip bus ateityje?

Šiuo metu įpusėjo du labai

(nukelta į 2 psl.)

"Geležinio vilko" kariai žygiuoja Vilniuje. Viktoro Kapočiaus nuotr.

KAIP TURĖTŲ ELGTIS SEIME DEŠINIOJI MAŽUMA?

"Lietuvos aidas" ir toliau skelbia balsus iš visos Lietuvos dėl savo anketos Seimo klausimais. Antroji tema buvo: "Kaip turėtų elgtis Seime dešinioji mažuma?"

Pasakymuose įvairaus amžiaus ir profesijų žmonės reiškiasi konstruktyviai, negailėdami savo pastabų ir patarimų.

Rūtenis Paulauskas, 21 m., VPU studentas, iš Alytaus:

"Seime bus tikroji opozicija, kuri į Seimą eina kaip mažuma, tačiau ne tokia maža ir silpna, kad su ja būtų galima nesiskaityti."

Dešinioji mažuma turi susijungti į bloką, kurio tikslas — valstybės tvirtinimas ir saugojimas.

Seime niekada neleisti retušuoti istorijos, naikinti archyvų. Neleisti meluoti šio žanro profesionalams. Užtikrinti, kad būtų

laikomasi naujos Konstitucijos. Niekada nerodyti neapykantos savo oponentui ar priešininkui, o padėti jam.

Visada žinoti, kad už jų nugarų stovi tautos branduolys — inteligentija, tautos žiedas — jaunimas bei demokratinės pasaulio valstybės".

Guodas Kriščiūnas, 49 m., darbininkas, iš Palangos:

"Reikia leisti raugloniesiems išgerti valdžios ir atsakomybės taurę iki dugno ir atsiskaityti vargšams, kurie tiek daug iš jų tikėjosi."

Dešinieji turėtų palaikyti konstruktyvias mintis, bet neiti į koaliciją su LDDP".

Rimgaudas Bendorius, 50 metų, aukštosios mokyklos docentas, iš Vilniaus:

"1. Nesijausti jokia mažuma, o aktyviai siekti įgyvendinti nepriklausomybės, ir Sąjūdžio,

kaip visuotinio Lietuvos judėjimo, idealus. Iš karto išeiti iš Seimo, jei buvimas jame ims panašėti į kolaboravimą."

2. Suformuoti šešėlinę Vyriausybę, kuri greitai reaguotų į oficialios Vyriausybės veiksmus, fiksuotų jos neigiamą veiklą. Aiškinti tautai esminius savo ir kairiosios pozicijos nesutarimus.

3. Stiprinti savo ryšius su tauta struktūras visoje Lietuvoje, kuriant Sąjūdžio, krikščionių demokratų ir tautininkų klubus provincijoje ir miestuose, pasinaudojant rėmėjų lėšomis ir pagalba iš svetur".

Valentinas Randis, 62 m., meistras iš Kauno:

"Mano manymu, Seime neturėtų būti tokio kategoriskumo: kairieji, dešinieji. Juk Lietuvos gyventojai deputatus rinko

(nukelta į 2 psl.)

KOKIE BUVO 1992-IEJI

Pernai nebuvo didelių tarptautinių audrų, kurios būtų blaškiosios Lietuvos nepriklausomybės laivelį tarptautiniuose vandenyse. Perėjusi 1991-aisiais sausio 13-osios ir Medininkų Sovietų Sąjungos subyrėjimo, Lietuva yrėsi priekin. Stiprinosi tarp pasaulio valstybių, vis daugiau gaudama pažadų iš svetur ekonomikai atsistoti ant kojų.

Nepaisant visų pastangų, o gal nesant jų pakankamai, tą Lietuvos nepriklausomybės laivelį suėmė vidaus vėjai. Prie parlamento rūmų už laisvę šaukusi tauta, nepasotinta gražiais sūkais, praktiškai alkana ir nuvarginta skurdo, prabalsavo už tuos, kurie jai žadėjo "šilto vandens" ir "gazolino".

Ateitis tik parodys, ar naujai išrinktas Seimas, kuriame didžiumą vietų laimėjo buvusieji komunistai ir kiti kairiojo nusi-statymo kandidatai, laikysis Konstitucijos, kuri dabar vienintelė beliko Respublikos nepriklausomybės sargyboje.

Tuo tarpu žmonėms ir valstybei reikia gyventi — nesvarbu, kaip skaudžiai dėl tų nesekmių tektų reaguoti, gyvenant Tėvynėje ir išvėijoję.

Ši pereinamųjų metų apžvalga fiksuoja svarbesnius įvykius Tėvynėje, pasaulinėje plotmėje, kiek ji siejasi su Lietuva, ir išvėijoję. Kai kur panaudotos tų įvykių iliustracijos nuotraukos.

LIETUVOJE IR PASAULYJE

Sausio 2 d., pirmąją Jungtinių Tautų 1992 metų finansinę dieną, Lietuvos misija įmokėjo JT išdui \$5000 kaip pradinę sumą, kuri bus atskaičiuota nuo Lietuvos 1991 metų nario mokesčio.

Sausio 3 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje parengta "Deklaracija dėl draugiškų santykių ir kaimyninio bendradarbiavimo tarp Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos". Ši deklaracija bus pasirašyta abiejų šalių užsienio reikalų ministrų.

Sausio 5 d. Estijos, Latvijos ir Lietuvos Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai reikalavo, kad Rusijos Respublikos ir Lenkijos Respublikos. Ši deklaracija bus pasirašyta abiejų šalių užsienio reikalų ministrų.

Sausio 6 d. d. Lietuvos atvyko ambasadorius JAV ir prie Šventojo Sosto, Stasys Lozoraitis, sugrįždamas į Lietuvą po 50 metų.

Sausio 6 d. Pabaltijo karinės vadovybės karininkų tarybos viršininkas plk. Vladimir Kandalovski pareiškė: "Mes turime būti realistai... Yra daug dalykų, kuriuos reikia sutvarkyti, ir tai (Rusijos keriuomenės išvedimas) užtruks mažiausiai trejetą metų".

Sausio 8 d. Lietuva ir Izraelis užmezgė diplomatinis santykius.

Sausio 11 d. tradiciniame Naujų metų sutikime su prie Apaštalo Sosto akredituotais diplomatais popiežius Paulius Jonas II paminėjo, kad tarp tautų, pradėjusių kurti savo naują ateitį, yra nepriklausomybę atgavusios Pabaltijo respublikos.

Sausio 13-osios metinės paminėtos Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose tą pačią dieną, o Kaune ir Vilniuje — pradėta dar išvakarėse. Antarkalnio kapinėse prie 13-osios ir Medininkų aukų padėjo vainikus ir užsienio valstybių diplomatai.

Sausio 13 d. Vilniuje lankėsi Lenkijos užsienio reikalų ministras Krzysztof Skubiszewski ir su Lietuvos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu pasirašė deklaraciją dėl tarpvalstybinių santykių ir kaimyninio bendradarbiavimo. Taip pat pasirašė dvišalę konsulingą konvenciją.

Sausio 14 d. Lietuvos valsty-

binė delegacija pradėjo derybas su Karaliaučiaus (Kalininingrado) srities valdžia dėl sienos tarp Lietuvos ir Rusijos nustatymo.

Sausio 15 d. Lietuva Jungtinėse Tautose prisijungė prie 1961 m. Vienos konvencijos dėl diplomatinį santykių, 1963 m. Vienos konvencijos dėl konsulinų ryšių ir 1969 m. Vienos konvencijos dėl sutarčių įstatymo.

Sausio 18 d. Aukščiausiosios Tarybos rūmuose įvyko Lietuvos karių iškilminga rikiuotė, skirta pirmosioms savanoriškos krašto apsaugos tarnybos metinėms. Savanoriams įteikti Sausio 13-osios medaliai.

Sausio 23 d. Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis, ryšium su Washingtono sauso 22-23 dienomis vykusia JAV Valstybės departamento organizuota konferencija dėl pagalbos Nepriklausomų Valstybių Sandraugai, išleido pareiškimą, kuriame kalba apie nusivylimą, kad nebuvo pakviesta ton konferencijon ir Lietuva. Tą pačią dieną ambasadorius 47-ųjų valstybių konferencijai įteikė Lietuvos premjero Vagnoriaus pareiškimą tuo pačiu klausimu.

Sausio 31 d. Jungtinėse Tautose įvykusioje Saugumo Tarybos viršūnių konferencijoje dalyvavo ir Lietuvos atstovai — užsienio reikalų ministro pavaduotojas Valdemaras Katkus ir Lietuvos ambasadorius JT Anicetas Simutis.

Vasario mėnesį Lietuva įnešė \$350,000 į Europos rekonstrukcijos ir vystymosi banką ir tapo tikrąja šio Banko nare.

Vasario 4 d. Vilniuje pradėjo veikti Federatyvinės Vokietijos ambasada.

Vasario 5 d. Washingtono JAV prezidentas George Bush pranešė, kad JAV administracija nustatė didžiausio palankumo sąlygas su Baltijos valstybėmis. Tai reiškia, kad Lietuvai, Latvijai ir Estijai bus leidžiama be maito mokesčių eksportuoti kai kurias prekes į JAV.

Vasario 7 d. Vilniuje lankėsi ir Nepriklausomybės aikštėje kalbą pasakė JAV viceprezidentas Dan Quayle. Jis į Lietuvą atvyko iš Estijos ir Latvijos. Pabaltijo valstybėse viceprezidentas dalyvavo JAV ambasadų atidaryme ir pasirašė Taikos Korpuso sutartis.

Vasario 8 d. Prancūzijos Alpių vietovėje Albertville prasidėjusiose olimpinėse varžybose tarp 64 valstybių dalyvavo ir Lietuvos keturi slidininkai.

Vasario 9 d., kaip popiežiaus Jono Pauliaus II atstovas, nuncijus Lietuvai, Latvijai ir Estijai, arkivyskupas Justo Mullor Garcia iškilmingai įžengė į Vilniaus katedrą. Mišių metu trumpai pasveikino lietuviškai, o jo ilgesnį pamokslą, taip pat lietuviškai perskaitė kitas asmuo.

Vasario 10-14 dienomis Jungtinėse Tautose New Yorke posėdžiavo UN Development Fund taryba. Pasėdžiavose pirmą sykį dalyvavo ir Baltijos valstybių atstovai.

Vasario 12 d. JAV viceprezidentas Dan Quayle spaudos konferencijoje pasidalino įspūdziais iš vizito Baltijos respublikose. Jo "istorinės misijos" tikslas buvęs trejopas: pripažinti tas valstybes ir jų vyriausybes, atidarant JAV ambasadas; pasitarti su vyriausybėmis dėl jų kraštams teikiamos pagalbos ir patirti jų dabartinius rūpesčius.

Vasario 18 d. Jungtinėse Tautose įvyko pirmasis Lietuvos misijos priėmimas, skirtas vasario 16 šventei paminėti. Dalyvavo tarp 200-300 svečių, tarp jų daugelio valstybių ambasadoriai.

Vasario 27 d. Varšuvoje pasirašyta Lietuvos ir Lenkijos eko-

(nukelta į 4 psl.)

BALFO skyriaus valdyba ir darbuotojai pakrauna konteinerį. Sėdi iš k.: O. Kreivėnienė, F. Andriūnas, J. Majauskas. Stovi iš k.: V. Vienažindis, Trakimai, M. Raugienė, M. Majauskienė, B. Karaškienė. Toliau stovi: L. Januškienė ir R. Raubertaitė. Trūksta P. Šidlausko.

VALSTYBĖS KONTROLIERIUS PASAKOJA

(atkelta iš 1 psl.)

svarbūs patikrinimai mokesčių inspekcijose (biudžeto pajamų dalies patikrinimas) ir energetikoje (visiems labai aktualus energetikos kainų pagrindimas).

Iki Respublikos prezidento rinkimų departamentui gali vadovauti valstybės kontrolieriaus pavaduotoja. Jei LDDP daugumas mėgintų pakeisti vadovybę iki šių rinkimų, turėtų rimtai pasiginčyti Seime dėl tokio veiksmo konstitucinio teisėtumo.

Aišku, man asmeniškai yra skaudu, kad Lietuvos žmonės valstybės turto apsaugos problemos nelaukė viena svarbiausių. Juk būtent LDDP nariai daugeliu atveju buvo didžiausi pažeidėjai, būtent šios partijos pirmtakės rajkomuose tvirtinti

ūkiniai vadovai buvo valstybės turto grobimo organizatoriai. Ir nė vienu atveju LDDP nuo nenaudėlių neatsiribojo, jų nepasmerkė.

Atvirkščiai — pamenu, kaip LDDP frakcija Aukščiausiojoje Taryboje puolė ginti pažeidėjų dar net nebaigus revizijos! Tikios, kad nors dabar, kai LDDP negali jaustis skriaudžiamą padėtyje, jos vadovai ras jėgų pelynai įvertinti "savųjų žmonių" nederamus veiksmus. Beje, tai pasakytina ir apie LSDP — ir su šios partijos nariu turime teisme laimėtą ginčą. Būdamas Seimo nariu aš informuoju apie tai šių partijų vadovus.

Sunorminti valdininkų darba

Noriu pakviesti Lietuvos vadovus, — kokios pakraipos jie būtų ir kuriuo laiku vadovauti,

— sunorminti valdininkijos darbą.

Esame tauta be tvirtos valstybingumo tradicijos — jau trys šimtai metų po mūsų žemę vaikšto kokie tik užsigėdžia svetimi kareivys ir vis randa tarp mūsų pardsavėlių. Todėl ir mūsų valstybinės tvarkos pojūtis labai atsiliko nuo kaimyninių tautų.

Kokia valdžia Lietuvoje bebūtų, korumpuota valdininkija, tokia, kokia ji dabar yra, išvogs bet kuriai veiklos sričiai, regionui ar programai skiriamą finansavimą. Mokesčių rinkėjai, ne šiaip sau nerinkdami mokesčių iš privataus sektoriaus, kompromituos pačią privatizacijos idėją ir žlugdys šį būtina priemonę. Valstybės vystymasis sustos jau vien dėl to — nereikės nė imperinių jėgų.

Kad taip neatsitiktų, būtina kitaip sutvarkyti visą valdininkijos darbą, visą kadry atranką.

KAIP TURĖTŲ ELGTIS SEIME DEŠINIOJI MAŽUMA?

(atkelta iš 1 psl.)

skriaudžiamaisiais pasaulio akytikėdami, kad jie stiprins Lietuvos nepriklausomybę ir ekonomiką. Ir čia tiktų posakis: "Nesvarbu, kokios spalvos katė, svarbu, kad ji gerai gaudytų pelės".

Todėl dešinioji mažuma turėtų vengti nereikalingų ambicijų, būti konstruktyvi ir vieninga priimant reikalingiausius įstatymus".

Ramutė Brazaitienė, 47 m., architektė, iš Kauno:

"Įveikti klastingą komunistinę ir neokomunistinę demagogiją bus labai sunku. Jos skelbėjai dedasi liaudies užtarėjais ir

skriaudžiamaisiais pasaulio akytikėdami, kad jie stiprins Lietuvos nepriklausomybę ir ekonomiką. Ir čia tiktų posakis: "Nesvarbu, kokios spalvos katė, svarbu, kad ji gerai gaudytų pelės".

Nereikia įžeidinėti oponentų, o kalbėti aiškiai, tiksliai, neveliant minties, trumpais sakiniiais. (Patarčiau mokyti iš A. Abišalos). Reiktų stengtis, kad dėl dešiniųjų kaltės nekiltų nesibaigiantys ginčai".

Česlovas Juška, mokytojas iš Nevarėnų, (Telšių r.):

"Mano manymu, dešinieji turėtų pateikti savų sprendimo variantų, įstatymų projektus. Nereiktų elgtis kaip anksčiau kairieji, kurie viską neigė, o savo

PHILADELPHIJOS BALFO SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Balfo 52 skyrius Philadelphiaje ir 1992 m. lapkričio mėnesį sėkmingai suorganizavo dviejų konteinerių siuntimą į Kauną.

Siuntinių buvo surinkta 1004. Politinių tremtinių ir kalinių sąjungai skirta 408 siuntiniai, kitoms labdaros organizacijoms — 97 siuntiniai ir 499 — individualiems asmenims, reikalingiems pagalbos.

Daugiausia surinko, supakavo ir pristatė siuntinių: Vida Anton, Carol ir Vincas Kauliniai, Žibutė ir Antanas Masaičiai, Marija Raugienė.

Šį kartą Balfą parėmė ir daugiausia aukojo vaistų: Gintarė Akerly, Stasė Bendžienė, Pranas Baras. Chirurginių įrankių pakuokojas dr. Jonas Levin.

Maišto konservų gauta iš Vyto Bartašiaus šeimos, 100 svarų pasta — makaronų pristatė Luke Marano, kuris yra Country Luna, Inc. pirmininkas. Rimas Jakas su savo gausiais siuntiniais parėmė Šalpos Bendriją Viltį. Kęstutis Pliuškonis pakuokojas vieną kompiuterį ir siuntinėlius Vilniaus aklųjų mokyklai.

Jau antri metai susilaukiame paramos iš Tyco, Inc. Balfą pirmininkas Juozas Majauskas dirba Tyco, Inc. Jis gavo per 2,500 dol. vertės žaislų, keletą kompiuterių, 4 P.C. printerius ir iš savo firmos pristatė tuščių dėžių pakavimui. Martin Luther King mokykla Majauskui pakuokojas 30 dėžių mokslo knygų. Minėti daiktai buvo paskirstyti tremtiniams ir Vilniaus aklųjų mokyklai.

Abiejų konteinerių pakrovime dalyvavo 22 vyrai iš Philadelphi-

sprendimų nepateikė.

Kairieji, matyt, mėgins pirmiausia privatizuoti televiziją ir radiją. Dešinieji turėtų organizuoti piketus, kviešti žmones iš visos Lietuvos.

Dešinieji turėtų stengtis, kad žmonės žinotų, kas dėdasi Seime. Plenariniai posėdžiai turėtų būti transliuojami per televiziją, kad Lietuvos žmonės galėtų matyti, ką jie išsirinko, ar išrinktieji tęsi savo duotus pažadus".

Ina Jelisejevičė, 55 m., ekonomistė, iš Vilniaus:

"Lietuvos Sąjūdis buvo mažuma sovietinėje imperijoje. Tačiau ta mažuma davė pradžią visos SSSR subyrėjimui. Mažuma gali daug nuveikti. Dešinieji Lietuvos Seime pirmiausia turi išvaduoti žmones, besisielojančius dėl rinkimų rezultatų, iš depresijos; nuširdžiai dirbti ir mąstyti apie Lietuvos ateitį; turėti kantrybės sulaukti, kol Lietuvos žmonės įsitikins, jog LDDP pažadai tušti.

Esame neturtingi, bet būkime teisingi, o teisingumas nugalės. Juk teisingumas sugriovė ir SSSR imperiją. Sėkmės Jums, dešinioji Seimo mažuma".

jos ir iš New Jersey. Jie paskyrė du šeštadienius tam darbui.

Kaip konsultantas jau antri metai konteinerių transportacijos darbe dalyvauja Rimas Gulbinas.

Tuo metu Philadelphiaje lankėsi Lietuvos premjeras Abišala ir ambasadorius St. Lorzaitis su žmonėmis. Jie stebėjo

pakrovimo darbus.

Balfas tikisi, kad pirmas konteineris pasiekis Kauną prieš Kalėdas, antrasis — sausio mėnesio pradžioje. Todėl Kalėdos ir Nauji metai Lietuvoje bus daug linksmesni, nes Philadelphiaje ir jos apylinkės žmonės buvo dosnūs.

Marija Majauskienė,
Balfos valdybos narė

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopolyčios, oras įaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. Tel. 813 360-5577. KENFIELD WOODLAW FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393. WOODLAW MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNŲ&KOLODNŲ: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALE

**KVEČAS
JONAS
1933 + 1976**

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTĖLĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

Vilniaus Kalvarijos turgavietėje: 1 citrina — 100 talonų, kilogramas bulvių 30 talonų. Viktoro Kapočiaus nuotr.

— Pasaulio Lietuvių Bendruomenės būstinės Vilniuje adresas yra toks: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Gedimino Pr. 53, kamb. 215. 2026 Vilnius, Lithuania. Telef. 613441. Fax 7-0122-226896.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Žengiant į naujuosius metus

Žengiamie į naujus metus pilni neramių minčių: kas bus su Lietuva, ar ten demokratija stiprės? Kas bus su išeivijos lietuviais, ar jie išlaikys kultūrinį veržlumą, ar padės Lietuvai nugalėti dvasinį ir materialinį skurdą?

1992-iejai buvo Lietuvai judrus. Ieškota būdų laimėti daugiau draugų, patiem sustiprėti. Tai gana sunkiai sekėsi. Įvyko naujo Seimo rinkimai, kurie verčia budėti ir laukti, kas bus toliau.

Išvija jau prieš I-mąjį Pasaulinį karą aktyviai dalyvavo Lietuvos laisvės žygiuose. Šaukė kongresus, rinko parašus, reikalavo kad būtų prijungta Mažoji Lietuva ir kitos lietuviškos sritys. Atkūrus nepriklausomą valstybę, išeivija visom jėgom padėjo jai susiformuoti.

Ir dabar išeivija jautriai stebi įvykius. Jei bus koks nukrypimas į negerą pusę, tuoj bus reaguota. Išeivija neleis, kad Lietuvos laisvė taip lengvai būtų naikinama!

Be tų rūpesčių, turime daug darbo ir savuose išeivijos lietuviškuose baruose. Gyvenimas daug ką pakeitė — susilpnėjo lietuviškos mokyklos, tautinių šokių vienetai, jaunimo organizacijos. Ši veikla būtina. Tuo reikės pasirūpinti Lietuvos Bendruomenės vienetais.

Laukia pagalbos ir įvairūs lietuviški kultūriniai reikalai. Reikia palaikyti ir puoselėti įvairią kūrybą ir rengti parodas, literatūros vakarus, koncertus, supažindinti su naujom pajėgom. Organizuotos pagalbos laukia ir lietuviškų knygų leidimas. Lietuviška knyga skursta, nėra jau sąlygų jai paremti, išleisti. Todėl reikia pagalbos iš šalies. Apie tai dar teks pakalbėti kiek vėliau.

Kiekvienais metais atsiranda kokių nors ypatingų reikalų, tai festivaliai, sukaktys. Juos reikia rengti, nes tai praturtina, padeda mum išsilaikyti svetimuose kraštuose.

1993 metais yra trys svarbios sukaktys. Pro jas praeiti tikrai negalime.

Pirmoji. — Lietuvos nepriklausomybės 75 metų sukaktis. Jai jau rengiamasi. Ar atkreipiamas tinkamas dėmesys, kad ši sukaktis būtų iškilmingesnė? Juk tai gera proga prieti prie amerikiečių spaudos, jų organizacijų, priminti Lietuvą ir laimėti kokios nors pagalbos. Lietuva jau yra išgarsinta, todėl sukakties proga galima daug ką padaryti.

Antroji — sueina 200 metų, kai gimė Simanas Daukantas. Gimė jis 1793 m. spalio 28 d., mirė 1864 m. gruodžio 6 d. Simanas Daukantas buvo pirmasis istorikas, rašęs tautiniam atgimimui. Ant tų pagrindų jau stąstė tikrai lietuviški tautos namai — atėjo lietuvių tautinis atgimimas. Jei šiandien kalbame lietuviškai, rūpinamės Lietuvos valstybe, tai tik dėl to, kad buvo toks Simanas Daukantas, savo gyvenimą paskyręs Lietuvai prikelti.

Trečioji — sueina 100 metų nuo Kražių skerdynių. Jos buvo 1893 m. lapkričio 10 d. Lietuvių liaudis išėjo ginti savo teisių prieš caro kariuomenę, kazokus. Kražių skerdyinės sukrėtė pasaulį ir parodė, kaip lietuviai trokšta laisvės, kaip carinė Rusija spaudžia okupuotą tautą.

Kražių įvykiai, kaip beginklė tauta ginasi nuo priešų, įkvėpė ir TV bokšto bei parlamento rūmų gynėjus pasipriešinti.

New Yorkui tenka prisiminti ir kitas sukaktis: 100 metų gimė:

Dideliu žingeidumu per skaičiau Lietuvos žurnalisto Vytenio Paulausko straipsnį "Kas išpains paimiavą" ("Litas", lapk. 24-30), mat vis bandau įsikverbti ir suprasti 50 metų komunistinės okupacijos žalotą tautos dvasią. Tuo pačiu jausmu skaičiau įvykių rinkimų interpretaciją "Naujamie dienovidyje" (nr. 46-47), paruoštą Egidijaus Borkio straipsnyje "Moralumo ir klaidų kaina".

Labiausiai mane šiuose leidiniuose sudomino štai kas: "Lite" pareikšti abejojimai naujam valdžiai, sąjūdžiui — kritika Sąjūdžio koalicijai.

Su Paulausko straipsnio kritine Landsbergio politikos ekonominėje srityje dalimi galima sutikti ar nesutikti. Bet tai praeitis. Vis dėlto abejojimai ateičiai labai įdomūs: "Tačiau pažūrėjus į šios partijos (LDDP) sąrašus, kyla abejonės: ar įstengs ji sėkmingai tvarkyti Lietuvos ekonominius reikalus? Labai jau silpna A. Brazausko komanda". Straipsnio autorius neliečia valstybės prezidento pareigas einančio Algirdo Brazausko nusistatymų ekonominių reformų klausimais, bet abejoja tos grupės ekspertais: K. Jeskelevičiumi, J. Veselka ir P. Cylui. Abejojimus paremia argumentais.

Abejojimai keliami ir dėl planuojamo "specialistų" ministrų kabineto. Jis mano, kad "garbingi profesoriai" dažnai esą teore-

diplomatas, ministras Vaclovas Sidzikauskas (gimė 1893 m. balandžio 10 d.) ir dail. Adomas Galdikas (gimė 1893 m. rugsėjo 18 d.)

Abu gyveno New Yorko apylinkėje, aktyviai dalyvavo lietuvių kultūriniam ir politiniam gyvenime. Abu čia ir mirė.

50 metų sukanka transatlantiniam Dariaus ir Girėno skrydžiui. Jie 1933 m. liepos 15 d. išskrido iš New Yorko, į Kauną. Jų atminimą pagerbdami, Lietuvos lakūnai, tokiu pat lėktuvu iš Kauno atskris į New Yorką.

Iniciatyvos turėtų imtis Lietuvos Bendruomenė, sudarydama atskirus komitetus, paragindama kitas organizacijas įsijungti.

Esame praeities tąsa, toji dalis, ant kurios augs ateities kartos. Todėl prasminga ir naudinga, pažinti praeitį ir ją pagerbti. Praeitis yra dabarties mokytoja.

ABEJOJIMAI IR KRITIKA

tikai, ir nemato "realaus gyvenimo".

"N. dienovidis", Landsbergio politikos rėmėjas, pralaimėjimą rinkimuose didele dalimi laiko kaina, sumokėta už "moralios politikos" nuostatų laikymąsi. Tačiau atviru žvilgsniu vertina ir Sąjūdžio "komandą": "Ne visi Sąjūdžio deputatai ir valdžios pareigūnai išlaikė moralios politikos egzaminą", nes "valdžia ir netikėtos pergalės apsaigoje ne vieną karjeros laipteliais aukščiau pakopusį sąjūdininką".

Puikybė, savęs pervaltybinas, atitrūkimas nuo realybės, nuo paprastų žmonių ir ilininių sąjūdininkų ir lėmė kai kurias svarbias klaidas".

Tos klaidos detalizuojamos: kairiųjų spauda pirmoji prabilo apie kyšininkavimą, vienas asmuo užėmė kelias pareigas, ilgą laiką nekėpė reikiamo dėmesio į žemdirbius, per vėlai susirūpino skolų žemdirbiams grąžinimu ir turto kolūkiuose vogimu, tyla parėmė per aukštą deputatų algas, nepasirūpino geresniu Sąjūdžio koalicijos sąrašu ir t. t.

Labai geras ženklas, kai jaunoje demokratijoje kritiškas žodis nukreipiamas ne tik į politinę opoziciją, bet ir į tuos, kuriems esmiškai jaučiamas didesnis ar mažesnis palankumas.

Jei "Lito" žurnalisto priekaištai LDDP ekonomistams pagrįsti, ir jei jie iš tikro turės žymesnės įtakos į naujosios valdžios ekonominės politikos formavimą, tai prognozės ateičiai neišios. Teks laukti. (Paskutinėmis žiniomis Veselka ir

Gylys dalyvauja naujajame ministrų kabinete).

Jei neklystu, laikinai einąs respublikos prezidento pareigas Brazauskas stovi kiek dešiniau už savo vadovaujamos LDDP vidurkį. Jau jo pasirinkimas ministru pirmininku Broniaus Lubio, nuosaikaus teoretiko ir praktiko, teikia gerų vilčių. Lubys yra supratęs, kad ne Landsbergio politika, bet komunistinė sistema ir rusiškoji okupacija atnešė Lietuvai ekonominį chaosą. Štai kodėl jis tvirtina tęsias Aleksandro Aibišalo politinę liniją. Netgi žemės ūkio reformų klausimu jo nusistatymai gerokai skiriasi nuo bendrosios LDDP politikos.

Sunku žinoti, kiek buvusios Aukščiausiosios Tarybos Sąjūdžio koalicijos deputatų, kuriems "N. dienovidžio" korespondentas daro priekaištus, sugrįžo nariais į Seimą.

Vytautas Landsbergis per dvejus su puse metų, ir opozicija tai turėtų pripažinti, rodė patriotinę drąsą ir politinę valstybininko išmintį bei intuciją.

Jo politikai priešinosi ne tik formalioji opozicija iš LDDP - LAF, bet ir iš centrinių grupių, ne tik profesionalus Landsbergio "basher" Arvydas Juozaitis, ne tik, kaip "Šiaurės Atėnuose" (nr. 48) rašoma, jį "dergė ir vertė" A. Terleckas, R. Paulauskas, K. Bobelis, bet kenkė ir dalis oportunistinės dvasios jo artimųjų bendradarbių. Kad tokių buvo, galima buvo matyti ir iš Amerikos. Gera tai, kad "N. dienovidis" tą nuomonę patvirtino.

Pulkininkas Lionel Ingram, JAV karinis atašė ambasadoje Vilniuje. Viktoro Kapočiaus nuotr.

Perdavusi krašto valdymo pagrindinę atsakomybę į rinkimus laimėjusios partijos rankas, Tėvynės Santaros koalicija turėtų neatidėliodama organizuoti vieną stiprią, neortodoksinę partiją. Jos vadovybė turėtų telktis žmonės, kuriems "N. dienovidžio" korespondento keliami priekaištai nelieptų.

Antrosios partijos branduoliu galėtų būti socialdemokratai, susivieniję su ta LDDP dalimi, kuri neapsunkinta praeities ipoteke. Trečiosios partijos centru natūraliai taptų liberalai, prie kurių eventualiai iš Tėvynės Santaros pereitų tautininkai.

Kiti įvairūs "centrai" ir judėjimai susirastų vietą vienoje iš tų trijų partijų. Jei ne, taptų nereikšmingomis partijėlėmis, kokių yra ir Amerikoje, bet mažai kas apie jas žino.

Dėl rinkimų rezultatų galima džiaugtis ar liūsti, bet jie dar nerodo tikrosios lietuvių tautos diferenciacijos. Arvydo Juozaičio išvados, mano įsitikinimu, klaidingos. Partijų programas pagrindus nepasaulėžiūrinės politikos principais, savaime išnyktų pasiskirstymas į "dešiniuosius" ir "kairiuosius", ko ir reiktų linkėti.

Juozas Kojelis

LIETUVOS SAUGUMO POLITIKOS KRYPTYS

Kaip trilapis dobilėlis, anot krašto apsaugos ministro Audriaus Butkevičiaus, yra Lietuvos saugumo politikos kryptys: vienas lapelis — tai Lietuva, Latvija, Estija plius Šiaurės tarybos valstybės.

Antrasis lapelis — Centro Europos valstybės (Višegrado trikampis) — Lenkija, Čekija ir Slovakija, Vengrija plius Estija. Tai bene pati svarbiausia Lietuvos integravimosi į Vakarų Europos saugumo sistemą kryptis.

Trečias lapelis — Baltarusija ir Ukraina. Tai pati seniausia, dar iš viduramžių einanti Lietuvos saugumo stiprinimo linija, siekiant sustabdyti Rytų valstybių plėtimąsi. Šios krypties vystymo perspektyvos labai priklausys nuo padėties Rusijoje ir nuo Ukrainos bei Baltarusijos gynybinių ryšių su NVS.

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

78

Būdin-ga, religinės Zaratustros sąvokos apie žmonijos teismą ir visuotinį sankirtį tarp gėrio ir blogio, — dualistinė pasaulėjauta ir pasaulėžiūra, — pasiekė ne tik graikus, bet ir žydus bei krikščionis.

Graikija, kuriai Kserksas norėjo atnešti šviesą, nebuvo ta Graikija, kuria nūdien žavisi giliausi Žemės protai. Tai buvo Graikija prieš Sokratą, Platoną, Aristotelį... prieš Aleksandrą Didįjį... prieš Zenono stoicizmą; Graikija, kuri dar pasitenkino Hesiodu, Homeru... ir tebebandė ištrūkti iš mitologinės religijos glėbio.

Klasikinė Graikija ir ašinis amžius

Kadaise užtekdamo susipažinti su Mesopotamija, Egiptu, Graikija ir Dievo apreiškimu, duotu per žydų tautą, kad būtumei "apskaitę". Nūdien to nepa-

kanka. Indijos, Kinijos ir majų-inkų Amerikų žemyne kultūros, religijos bei civilizacijos poslinkiai ir pasiekimai beldžiasi ir veržiasi į šiuolaikinio žmogaus akiračius.

Pabuvojus penketą dienų klasikinės Graikijos šventovėse ir patyrus jų trauką, menasi vokiečių filosofo Karolio Jaspers mintys apie ašinį žmonijos laikotarpį — VII-II a. prieš Kristų.

Anot jo, tie amžiai yra ašinis laikotarpis, nes žmonija daugelyje vietų išsiveržė iš kolektyvinės — bendruomeninės savipratės į individualinę — asmeninę savimone.

Jis mini ne tik graikus ir persus, bet ir indus su budizmo steigėju Gautama Buda, ir kinus su Konfucijumi bei Lao-Tzu ir Senojo Testamento pranašus. Jie visi, būdami skirtingos Žemės vietose, sukūrė sąjūdžius, atnešusius nepaprastų pokyčių žmonijos istorijoje. Užtat jų

amžių Karolis Jaspers ir laiko ašiniu laikotarpiu.

Sustojame Tėbuose

— Vairuotojas turi atsikvėpti, — aiškina gidė, lipant iš autobuso. Vienas ir tas pats vairuotojas mus jau penkias dienas veža. Atrodo, kad Graikija nevaržo autobusų vairuotojų, leidžia sėdėti prie vairo kiek išgali. Tiesa, mūsų vairuotojas veža mus saugiai ir vairuoja išmintingai, bet kai kurie kelionės bendrai jau buvo "teiravęsi" gidę, kada mūsų vairuotojas ilsisi. Beje, jis ne tik išmintingas vairuotojas, bet ir paslaugus žmogus.

— Ar ilgai ilsėsimes, — klausiamo. — Dvidešimt minučių!

Autobusas stovi prie didokos aikštės. Ji apsuota medžiais, šonuose valgyklos, atmenų krautuvėlės, šiaip parduotuvės. Tėbai turi maždaug 15,000 gyventojų ir yra Boetijos provincijos sostinė. Rusijos miestai paprastai turi "kremlį" — tvirtovę, o graikų miestai — akropolį — saugų "aukštąjį" miestą. Tėbų akropolis iš dalies apstatytas nūdieniais pastatais.

Tėbai turi žilą istoriją. Miesto kilmė siejama su mikėniečiais, o beotijiečiais — kita graikų giminė jį užvaldė maždaug 1000 m. prieš Kristų. Būdamas miestu-

valstybe, Tėbų, miestas, vargino Atėnus ir buvo Atėnų varginamas. Gidė, primena, kad Tėbai rėmė persus Kserko invazijos metu! IV a. prieš Kristų Tėbai buvo svarbus miestas-valstybė ir drauge su Atėnais bandė priešintis jaunajam Aleksandriui. Aleksandras Tėbus sunaikino, palikdamas nepaliestus tik mėgiamo poeto Pindaro namus.

Tėbų miesto-valstybės vardas man įstrigo į atmintį dar gimnazijoje. Mat pasaulinės literatūros pamokose skaitėme Sofoklio dramą. Nuo to laiko mano atmintyje Tėbų vardą supo legendos apie karalių Edipą, nuožmiają Sfinkse, Antigone...

Pasak graikų legendos, Edipas buvo sūnus Tėbų karaliaus ir karalienės, Lajaus ir Jokastos, kurie buvo Delfų orakulo įspėti, kad Likimo lėmimu jų sūnus užmušias savo tėvą ir paimsiąs žmona savo motiną. Todėl sūnui gimus, jie padavė kūdikį vienam iš savo skerdyvių nužudyti. Skerdyvis bandė įvykdyti jų įsakymą, bet jam pagailo mažylio. Perdūręs kūdikio koją, atidavė jį vienam skerdyviui iš Korinto. Kūdikis buvo įsūnytas Korinto karaliaus Polibo ir karalienės Meroepės, kurie, pamatę sutinusių mažylio koją, pavadino jį Edipu — "Sutintkoju".

Užaugęs, Edipas nuvyko į Delfus. Tenai būdamas, sužino-

jo iš orakulo, kad jam lemta užmušti savo tėvą ir vesti savo motiną. Apsisprendęs niekuomet nebegrįžti į Korintą, jis paliko Delfus, norėdamas išvengti savo bausis likimo. Pakeliui vienoje trijų kelių kryžkelėje jo vežimas susidūrė su karaliaus Lajaus vežimu. Jiedu susiginčijo, ir Edipas Lajų užmušė.

Jis tęsė kelionę į Tėbus keliu, prie kurio ant uolos tupėjusi Sfinksė klausdavo keleivius savo mįsle: "Kas ryto metą vaikšto ant keturių kojų, dienos metu ant dviejų, o vakare ant trijų?" ir juos žudydavo. Iki tol niekas tos mįslės nebuvo įspėjęs. Tėbai buvo po Sfinksės letena.

Edipas jos mįsle lengvai įspėja ir paaiškina: "Žmogus"! Kūdikystėje jis vaikšto ant keturių kojų, kai pauga — ant dviejų, o senatvėje ant trijų!" Sfinksė nusizudo. Tėbų gyventojai prašo Edipą vesti Lajaus našlę ir būti jų karaliumi. Orakulo pranašystė išsipildė! Du sūnūs — Polynices ir Eteocles, ir dvi dukterys — Antigone ir Ismenė gimė iš jų moterystės. Ilgą laiką Edipas ir Jokasta laimingai ir išmintingai valdė Tėbus.

Marui užklupus Tėbui. Delfų orakulas apreiškė, kad marą gali-

(nukelta į 7 psl.)

Grįžus į Atėnus, vėl prie Panteono. Kun. prof. Antano Rubšio nuotr.

KOKIE BUVO 1992-IEJI

(atkelta iš 1 psl.)

nominio ir prekybinio bendradarbiavimo sutartis.

Vasario 27 d. jaunosios kartos Lietuvos pranciškonas Tėv. Sigitas Jurčys, OFM, pradėjo Vilniuje dirbti kaip Šv. Sosto nuncijaus Baltijos valstybėms sekretorius.

Kovo pradžioje Vilniuje lankėsi Vatikano santykių su valstybėmis sekretorius arkivysk. Jean Luis Tauran.

Kovo pradžioje Lietuvoje lankėsi JAV Karo veteranų administracijos delegacija, sudaryta ministro Edward Derwinski, ir atvežė iš Amerikos tarp trijų ir penkių milijonų dol. vertės įvairių medicininių aparatų ir vaistų.

Kovo 3 d. iškilmingu įngresu į Vilniaus katedrą pradėjo eiti savo pareigas Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis.

Kovo 11 d. Lietuvos Ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Stasys Lozoraitis įteikė prezidentui George Bush savo skiriamuosius raštus. Prie įėjimo į Baltuosius Rūmus plėvėsavo Lietuvos vėliava.

Nuo kovo vidurio New Yorke augęs Algis Rimas pradėjo dirbti JAV ambasadoje Vilniuje kaip ambasados I-asis sekretorius ir ūkio reikalų vedėjas.

Kovo 18 d. Jungtinėse Tautose įvyko vakaras apie Lietuvą. Pagrindinis kalbėtojas — Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis. Rengė Brown universiteto klubas.

Kovo 20 d. Vilniuje pirmą kartą paminėta Žemės diena. Ją minėjo ir Jungtinės Tautos New Yorke, Taip pat JT priklausančios valstybės.

Balandžio 6 d. popiežius Jonas Paulius II privačioje audiencijoje priėmė Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministrą Audrių Butkevičių, lydimą Lietuvos diplomatinės tarnybos įgaliojimo Kazimiero Lozoraitio.

Balandžio 15 d. Vilniuje lankėsi Suomijos prezidentas Mauno Koivisto, pirmasis paties aukščiausio rango užsienio oficialus svečias Lietuvos Respublikoje.

Balandžio 21 d. Jungtinių Tautų Nusiginklavimo komisijoje Baltijos valstybių vardu kalbėjęs Lietuvos atstovas pareiškė, kad prieš realų nusiginklavimo procesą, pirmiausia būtina išvesti Rusijos kariuomenę iš Baltijos valstybių teritorijos.

Balandžio 22 d. pasirašyta Lietuvos ir Kinijos valstybinio bendradarbiavimo pirmoji sutartis penkeriems metams. Numatoma keistis mokslininkų delegacijomis, mokslinė-technologine informacija, gaminių ir medžiagų pavyzdžiais, kurti bendras įmones.

Balandžio 22 d. "Coca-Cola" bendrovės atstovai su valstybinės bendrovės "Utenos gėrimai" vadovybe pasirašė sutartį dėl bendros įmonės įkūrimo. Naujoji įmonė gamins ir visą Lietuvą aprūpins garsiuoju gėrimu.

Balandžio 22 d. Lietuvos ir Venezuelos ambasadoriai Jungtinėse Tautose pasirašė memorandumą dėl diplomatinės ryšių užmezgimo. Oficialioji data laikoma vasario 10-oji, kada abiejų valstybių užsienio reikalų ministrai pasikeitė notomis.

Balandžio 30 d. Lietuvos misija paimformavo Jungtines Tautas, kad neteisėtai dislokuotų Rusijos karinių dalinių vadovybė vykdo papildymą į karines dalis Lietuvos teritorijoje transportiniais lėktuvais ir malūnsparniais.

Gegužės pradžioje pasiuntiniu prie Šv. Sosto paskirtas Kazys Lozoraitis, Lietuvos ambasadoriaus Washingtono Stasio Lozoraitio brolis.

Gegužės 12 d. Lietuvos diplomatinės ir konsulinės įstaigos JAV pradėjo išdavinėti Lietuvos pilietybės pažymėjimus.

Gegužės 14 d. Vilniuje Lietuvos ir Prancūzijos santarvės, draugystės ir bendradarbiavimo sutartį pasirašė su oficialiu vizitu gegužės 13-14 dienomis lankęsis Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand ir Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Tokios sutarties valstybės prieš karą neturėjo.

Gegužės 23 d. Lietuvos referendumu dėl prezidento institucijos atkūrimo dalyvavo 3327 JAV gyvenantys lietuviai. Lietuvoje balsuotojai pritarė prezidento institucijos atkūrimui, tačiau toji dauguma nesudarė daugiau kaip 50% visų Lietuvos rinkėjų, t.y. turinčių teisę balsuoti. Tad siūlymas įkurti prezidento instituciją atmestas.

Gegužės 27 d. Lietuvos misija Jungtinėse Tautose kartu su Lenkijos misija pranešė Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui apie tų valstybių Vilniuje pasirašytą deklaraciją dėl draugiškų ir geros kaimynystės santykių.

Gegužės 30 d. Vilniuje įvyko paskutinis VLIKO suvažiavimas. VLIKas užbaigė savo 48-erius metus trukusią veiklą. Baigiamajame posėdyje dalyvavo VLIKO vadovybė iš JAV, Lietuvos parlamento ir vyriausybės vadai ir visuomenės atstovai.

Birželio 3 d. Rio de Janeiro mieste, Brazilijoje, prasidėjusioje JT Jungtinių Tautų organizuotoje Žemės Konferencijoje pirmą sykį dalyvavo ir Lietuva. Birželio 12 d. kalbą "Buvusi SSSR armija teršia Lietuvos žemę" pasakė Vytautas Landsbergis.

Birželio 4 d. Vilniuje pasikeitė ratifikavimo raštai, įsigaliojo 1991 m. liepos 29 d. Maskvoje

Landsbergio ir Jelcino pasirašytą sutartį dėl abipusių Lietuvos ir Rusijos tarpvalstybių santykių.

Birželio 8 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba priėmė nutarimą, jog Lietuva neketina dėtis su jokia unija ar valstybių sandrauga, pakeitusia buvusią Sovietų Sąjungą.

Birželio 14 d. Lietuvoje įvyko referendumas dėl buvusios SSSR armijos išvedimo iš Lietuvos 1992 metais ir žalos atlyginimo Lietuvai. Už pasisakė 90.76% balsavusiųjų (1,744,135) piliečių. Amerikoje už kariuomenės išvedimą pasisakė 3,730 Lietuvos piliečių.

Birželio 25 d. UNICEF (Jungtinių Tautų Vaikų Fondas) priėmė rezoliuciją, kuria numatoma praplėsti UNICEF veiklą Baltijos valstybėse, Centrinėje ir Rytų Europoje bei Nepriklausomų Valstybių Sandraugoje.

Liepos 11 d. Lietuvos ambasadorius prie Vatikano Kazimieras Lozoraitis popiežiui Jonui Pauliui II įteikė skiriamuosius raštus.

Liepos 23 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba patvirtino ketvirtąjį Lietuvos vyriausybės premjerą Aleksandrą Abišalą.

Liepos 25 - rugpjūčio 9 dienomis Barcelonoje, Ispanijoje, vykusiose olimpinėse žaidynėse Lietuvos sportininkai dalyvavo pirmą sykį po 50 sovietinės okupacijos metų kaip nepriklausomos valstybės atstovai. Krepšinio rinktinė laimėjo bronzos medalius, disko metikas Romas Ubartas iškovojė Lietuvai aukso medalį. Neblogai pasirodė ir kitų sporto sričių Lietuvos atletai: vyrai ir moterys.

Liepos 31 - rugpjūčio 1 dienomis Vilniuje lankėsi Danijos karalienė Margret II su savo vyru kronprincu Henriku. Prieš tai ji apsilankė Estijoje ir Latvijoje. Tai pirmasis karūnuotos valstybės apsilankymas nepriklausomose Baltijos valstybėse.

Rugpjūčio 3 d. Lietuva su JAV pasirašė memorandumą, kuriame abi šalys bendradarbiaus aiškinant ir traukiant atsakomybėn asmenis, įtariamus 41 pasaulinio karo metu Lietuvos teritorijoje dalyvavusiu veiksmuose prieš žmogiškumą.

Rugpjūčio 6 d. Pasaulio Lietu-

vių Jaunimo Sąjunga tapo pirmąją prie JT akredituotą pabaltiečių visuomenine organizacija. Ji įtraukta Jungtinių Tautų Nevaldinių Organizacijų (NGO) sąrašuose.

Rugpjūčio 14 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos misijos įteikė prašymą Jungtinių Tautų gen. sekretoriui, kad jis įrašytų į JT Generalinės Asamblėjos 47-os sesijos darbotvarkę punktą, pavadintą "Svetimų karinių jėgų visišką atitraukimą iš Baltijos valstybių teritorijų".

Rugsėjo 28 d. Jungtinių Tautų pilnatinės sesijoje kalbėjo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Vyravo Rusijos kariuomenės išvedimo klausimas.

Rugsėjo 15 d. Aukščiausiosios Tarybos patalpose atidaryta Pasaulio Lietuvių Bendruomenės būstinė. Jos vadovas — dr. Petras Lukoševičius, iš Kanadas.

Spalio 6 d. Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis Valstybės Departamente Washingtono pristatė naują Lietuvos Generalinį konsulą New Yorke Leoną Kučinską. Tose pareigose nuo 1967 m. buvo Anicetas Simutis.

Spalio 8 d. sukako vieneri metai nuo to, kai Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis įteikė savo kredencialus JT Generaliniam Sekretoriui. Spalio 9 d. jis Generalinėje Asamblėjoje pasakė savo pirmąją kalbą.

Spalio 15-17 dienomis Lietuvoje viešėjo Švedijos karališkoji pora: Carl XVI Gustaf ir jo žmona karalienė Silvia.

Spalio 24 d. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba paskelbė, kad savo ketverių metų kadencijoje ir toliau vykdys 1949 m. birželio 14 d. Lietuvių Chartos uždavinius, pritaikiusi juos prie naujų aplinkybių bei sąlygų.

Spalio 25 d. Lietuvoje įvyko referendumas Respublikos Konstitucijos klausimu. Konstitucijos projektas priimtas 75.42% jame dalyvavusių balsuotojų. Spalio 25-oji ateityje bus švenčiama kaip Lietuvos Konstitucijos diena.

Spalio 25 d. (pirmo turo) ir lapkričio 15 d. (antro turo) rinkimai į Lietuvos Seimą atnešė per-

Su daugelio pasaulio valstybių vadais ir prezidentais teko susitikti Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Vytautui Landsbergiui. Šioje nuotraukoje jis Prancūzijos prezidentui François Mitterrand 1992 gegužės 14 d. rodo Vilniuje namą, kuriame 1918 m. vasario 16 d. buvo pasirašyta Lietuvos nepriklausomybės deklaracija. Nuotr. Viktoro Kapočiaus.

galę Lietuvos Demokratinei Darbo Partijai. Galutiniais duomenimis Lietuvos Seime yra LDDP — 80 atstovų, Sąjūdžio — 26 atstovų, Krikščionių demokratų — 15, Socialdemokratų — 8, visų kitų — 12. (Vėliau padaryta dar smulkių pakeitimų.)

Spalio 27 d. Kaune įkurtas antikomunistinio judėjimo centras, kurio tikslas: stebėti politinius įvykius ir informuoti Lietuvos žmones apie Seime vykstančius procesus, valdžios ir teisėsaugos struktūrų veiklą.

Spalio 29 d. Rusijos prezidento padėjėjas gen. Dmitri Volkogonov pranešė, kad slaptyjų 1939 m. Molotovo-Ribbentropo paktą originalai surasti SSSR Komunistų partijos archyvuose Maskvoje. Lig tol oficialiai buvo neigiamas tų dokumentų buvimas.

Lapkričio 3 d. JAV rinkimuose į šalies prezidentus (prieš buv. prezidentą (Bush) laimėjo demokratų kandidatas Bill Clinton, buvęs Arkansas valstijos gubernatorius.

Amerikos lietuviai dar nežino kokia bus jo politika Baltijos valstybių atžvilgiu.

Guodžio 2 d. Lietuvos Seimas patvirtino Bronislovo Lubio kandidatūrą į Lietuvos premjerus.

Lapkričio 6 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos misijų atstovai Jungtinėse Tautose įteikė JT Gen. sekretoriaus įstaigai Baltijos valstybių Tarybos Vilniuje lapkričio 5 d. pasirašytą kreipimąsi dėl Rusijos kariuomenės atitraukimo iš Pabaltijo.

Lapkričio 6 d. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pasirašė spalio 25 d. referendumu priimtą Lietuvos Konstituciją ir įstatymą dėl jos įsigaliojimo tvarkos.

Lapkričio 9-14 dienomis Vilniuje įvyko pirmoji Lietuvos užsienio diplomatų konferencija. Tarp jų dalyvavo po 56-erių į Lietuvą sugrįžęs Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose

Anicetas Simutis ir po 54-erių metų — Lietuvos ambasadorius Didžiojoje Britanijoje Vincas Balickas.

Lapkričio 25 d. Lietuvos Seimas savo pirmajame posėdyje išrinko LDDP vadovą Algirdą Brazauską pirmininku, Česlovą Juršėną — vicepirmininku. Pagal Konstituciją, ligi ateinančių prezidento rinkimų, (kurie įvyks 1993 m. vasario 14 d.), Brazauskas eina laikinai Lietuvos prezidento pareigas, o Juršėnas Seimo pirmininko.

Lapkričio 25 d. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja vienbalsiai priėmė Baltijos valstybių rezoliuciją "Dėl svetimos kariuomenės atitraukimo iš jų teritorijos". Visi nariai (179) pritarė, kad Rusijos kariuomenė būtų išvesta, ir įpareigojo Gen. sekretorių stebėti, kaip vyks atitraukimo procesas ir apie tai pranešti 1993 metų JT pilnatinės sesijai bei įrašyti tą klausimą į naujos sesijos darbotvarkę.

Guodžio 1-4 dienomis Kiniijoje, jos gynybos ministro kvietimu, lankėsi Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius ir užmezgė draugiškumo ryšius.

Guodžio 8 d., tūkstantis pirmąją nepriklausomybės dieną, prie Lietuvos Parlamento rūmų pradėtos ardyti barikados, kurias Lietuvos žmonės buvo pastatę gintis nuo SSSR kariuomenės galimų užpuolimų.

Guodžio 10 d. penktasis Lietuvos premjeras Bronislovas Lubys paskelbė ministrų kabineto sąstatą, kurį patvirtino laikinai einantis prezidento pareigas Algirdas Brazauskas.

PREMIJOS

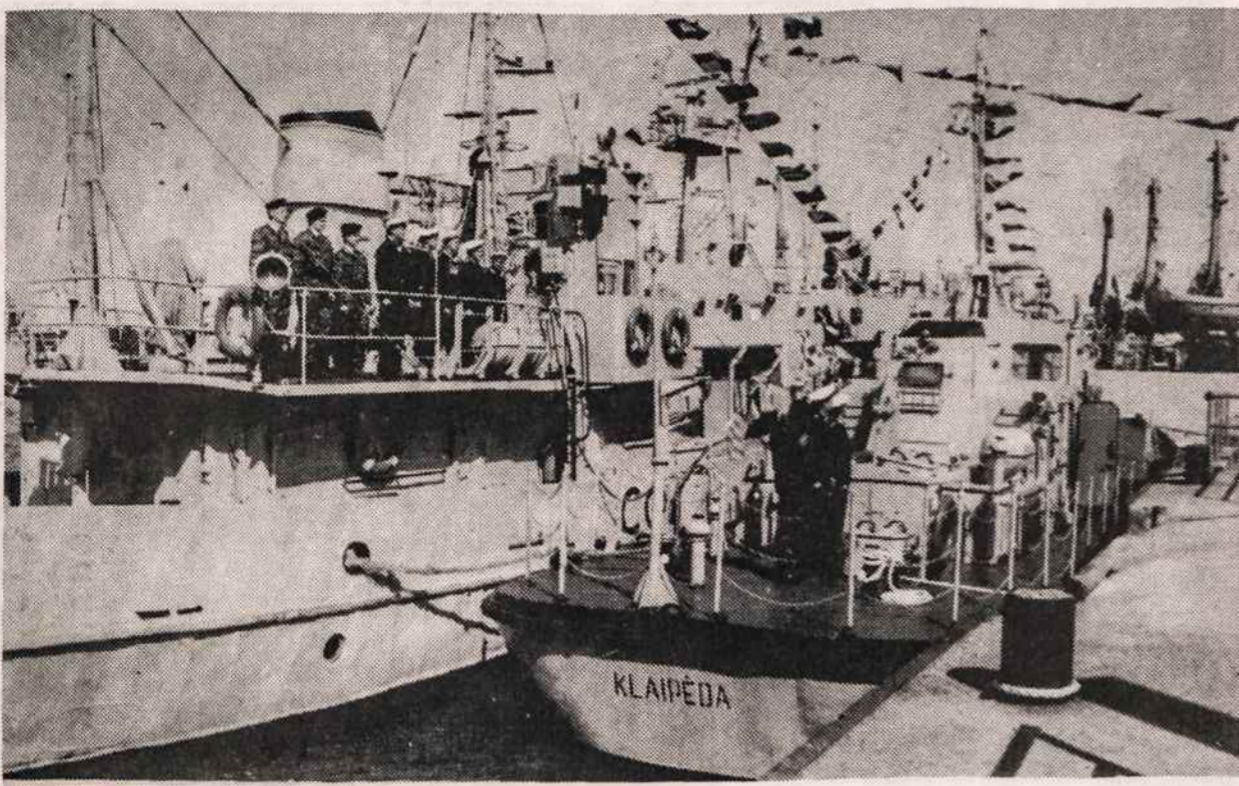
Sausio 11 d. Miami, FL, Petras Geniušas, pianistas iš Vilniaus, laimėjo tarptautinių pianistų finalines varžybas. Premija — \$15,000.

(nukelta į 5 psl.)

Vaizdas iš Švedijos karališkosios poros sutikimo Vilniuje spalio 15 d. prie Parlamento rūmų: Švedijos karalius Carl XVI Gustaf, jūrų laivyno admiralo uniforme, ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis atsako į susirinkusių vilniečių sveikinimus. Nuotrauka iš "Lietuvos aidas".

Klaipėdoje 1992 m. liepos 4 d. pašventinti pirmieji trys Lietuvos karo laivai. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

(atkelta iš 4 psl.)

Gegužės 31 d. New Yorke paskirta prel. dr. Juozo Prunskio krikščioniškosios spaudos fondo \$2000 premija "Ateities" žurnalui.

Gegužės 31 d. New Yorke įteiktos JAV LB Kultūros tarybos premijos: žurnalistikos srityje — Rūtai Klevai Vidžiūnienei, lietuviškų radijo programų srityje — Kęstučiui Laskauskui, teatro srityje — Jonui Jurašui, dailės srityje — Pranui Lapei, muzikos srityje — R. Čyvaitei-Kliorienei ir J. Kaminskui.

Spalio 25 d. Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos kultūrinė 36-oji premija paskirta Clevelando lietuvių kultūriniam darželiams.

Spalio 30 d. paskirtos prel. Juozo Prunskio religinio konkurso premijos: \$2000 Ritai Vinciušienei už veikalą "Sugrįžimo knyga" ir \$3500 Lietuvos Ateitinių Federacijos valdybai už projektą "Evangelii nuntiandi Lithuaniai".

Spalio 8 d. "Lietuvos aidas" paskelbė, kad tarp Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų laimėtojų yra ir išeivijos poetas Kazys Bradūnas.

Spalio 14 d. Lietuvos Rašytojų Draugijos premijos po \$1000 paskirtos Kostui Ostrauskui už "Ars amoris" ir Vytautui Volertui už "Vilkas iš Galų".

Vydūno Fondo šešioliktoji premija paskirta Vacui Bagdonavičiui, Lietuvos Vydūno dr. jos pirmininkui.

Juozui Polikaičiui, Ateitinių Federacijos vadui, paskirta kataliko visuomenininko premija.

JAV LB Krašto valdybos premija už literatūrą paskirta Valdui Šlaitui ir Liūnei Sutemai.

"Dirvos" savaitraščio novelės konkursą laimėjo Antanas Dundzila.

Inž. J. V. Daniui, gyv. Ottawoje, Kanadoje, paskirta \$1000 premija už visuomeninę veiklą.

SUKAKTYS

Sausio 20 d. prel. dr. Algirdas Ošauskas, Los Angeles, CA, šventė kunigystės 40 m. sukaktį.

Vasario 1 d. 75 m. amžiaus sukaktį šventė muz. Antanas Skridulis, Daytona Beach, FL.

Vasario 2 d. poetas Bernardas Brazdžionis, Los Angeles, CA, atšventė 85 m. amžiaus sukaktį.

Vasario 15 d. sukako 40 m. nuo JAV LB įmetrikavimo Connecticut valstijoje.

Vasario 16 d. prel. dr. Simonas Morkūnas, Sioux City, IA, atšventė 90 m. amžiaus sukaktį.

Vasario 23 d. fotografas Kazys Daugėla atšventė 80 m. amžiaus sukaktį.

Kovo 8 d. 70 m. amžiaus sukaktį minėjo kun. Jonas Duoba, MIC, Chicago, IL.

Kovo 14 d. Vilniuje paminėta Lietuvių Žurnalistų Sąjungos 70 metų sukaktis.

Kovo 16 d. dailininkui Vytautui K. Jonynui sukako 85 metai amžiaus.

Kovo 16 d. prel. Antanas Bunga minėjo kunigystės 40 metų sukaktį.

Kovo 19 d. suėjo 20 metų nuo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" pasirodymo okupuotoje Lietuvoje.

Kovo 20 d. Tėv. Jurgis Gailiūšis, Kennebunkport, ME, atšventė amžiaus 80 m. sukaktį.

Balandžio 28 d. 80 metų amžiaus jubiliejų Romoje atšventė prel. dr. Ladas Tulaba, PA.

Gegužės 1 d. Chicagoje kunigystės 40 m. sukaktį paminėjo kun. Jonas Kuzinskas.

Gegužės 3 d. kun. Petras Šakalys, Cambridge, MA, minėjo kunigystės 45 m. sukaktį.

Gegužės 10 d. prel. dr. Vincas Bartuška, Los Angeles, CA, minėjo kunigystės 50 m. jubiliejų.

Gegužės 13 d. 50 m. kunigystės sukaktį atšventė Tėv. Antanas Liūma, SJ.

Gegužės 14 d. 50 m. kunigystės sukako kun. Vacloviui Katarskiui, Dayton, OH.

Gegužės 17 d. sukako 75 metai nuo Lietuvių Katalikų Susivienijimo laikraščio "Garsas" pasirodymo.

Gegužės 17 d. prel. Justinas Bertašius, Winnipeg, Kanadoje, minėjo 50 m. kunigystės sukaktį.

Gegužės 22 d. Putnam, CT, kunigystės 50 m. sukaktį minėjo kun. Rapolas Krasauskas.

Gegužės 24 d. visuomenininkas Feliksas Andriūnas, Wyncote, PA, atšventė 80 m. amžiaus sukaktį.

Gegužės 31 d. kun. Kazimieras Senkus, Stuttgarte, Vokietijoje, minėjo kunigystės 50 m. sukaktį, o sausio 24 d. — amžiaus 75 m. sukaktį.

Birželio 6 d. kunigystės 55 m. jubiliejų atšventė prel. Jonas A. Kučingis, Los Angeles, CA.

Birželio 6 d. prel. Juozas Tadaras, Toronto, Ont., Kanadoje, minėjo kunigystės 55 m. sukaktį.

Birželio 12 d. Mt. Angel, OR, kunigystės 60 m. jubiliejų atšventė kun. Pranas Baltrumas.

Birželio 24 d. kunigystės 45 m. sukaktį paminėjo Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Brooklyn, NY.

Liepos 19 d. paminėta Kretingos stovyklavietės įsteigimo 35 metų sukaktis, Wassaga, Ont., Kanadoje.

Liepos 21 d. muz. Vincas Maimaitis, Sunny Hills, FL, atšventė 85 m. amžiaus sukaktį.

Rugpjūčio 4 d. žurn. Jurgiui Janušaičiui, Daytona Beach, FL, sukako 80 metų.

Rugpjūčio 6 d. žurn. Antanas Juodvalkis, Chicagoje, IL, minėjo 80 m. amžiaus sukaktį.

Rugpjūčio 6 d. St. Petersburg, FL, 85 m. amžiaus sukaktį atšventė žurnalistas-visuomenininkas Kazys Vilniškis-Vilnis.

Rugpjūčio 16 d. paminėta 50 metų sukaktis nuo Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčios konsekavimo Buenos Aires-Avellanedoje, Argentinoje.

Rugpjūčio 28 d. 75 m. amžiaus sukaktį minėjo kun. dr. Adomas Pupšys, Middletown, CT.

Rugsėjo 1 d. sukako 80 metų Tėv. Petriui Baniūnui, OFM, Kennebunkport, ME.

Rugsėjo 14 d. kun. Stasys Raila, Douglaston, NY, minėjo 85 m. amžiaus sukaktį.

Rugsėjo 29 d. 90 m. amžiaus sukaktį atšventė Vytautas Česnavičius, Richmond Hill, NY.

Spalio 4 d. 50 m. kunigystės sukaktį atšventė kun. Pranas Garšva, MIC, Chicago, IL.

Spalio 17 d. Vilniuje paminėta Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 70 m. sukaktis.

Spalio 18 d. sukako 60 metų Vytautui Landsbergiui, buv. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui.

Spalio 25 d. Philadelphiaje, PA, Šv. Jurgio lietuvių parapija atšventė 90 metų jubiliejų.

Lapkričio 12 d. muz. Jonas Žukas, Woodhaven, NY, atšventė 85 metų amžiaus sukaktį.

Lapkričio 21 d. Chicagoje paminėta Lietuvių Fondo 30 metų veiklos sukaktis.

Lapkričio 22 d. Chicagoje paminėta lietuviškos radijo programos "Margutis" 60 metų sukaktis.

Gruodžio 9 d. sukako 90 metų muz. seselei Bernardai, ilgameitei muzikos dėstytojai Marijos gimnazijoje, Chicago, IL.

Gruodžio 20 d. kunigystės 40 m. sukaktį paminėjo Tėv. Eugenijus Jurgutis, OFM, Toronto, Ont., Kanadoje.

Gruodžio 22 d. prel. dr. Juozas Prunskis, Chicago, IL, minėjo 85 m. amžiaus sukaktį. Jis gegužės 23 d. atšventė kunigystės 60 metų sukaktį.

Sausio 10 d. Detroit, MI, mirė žurnalistas Antanas Grinius.

Sausio 15 d. Cleveland, OH, mirė Algirdas Kasulaitis, "Tėvynės sargo" redaktorius.

Sausio 21 d. Bridgeville, PA, mirė Tėv. Aleksandras Žiubrys, OFM.

Sausio 25 d. Southampton, NY, mirė dr. Kęstutis Juozas Valiūnas, ilgameitis VLIKO valdybos pirmininkas.

Vasario 19 d. Ellensville, NY,

SUVAŽIAVIMAI

Gegužės 11—17 dienomis įvyko pirmoji "I Laisvę" fondo studijų savaitė Lietuvoje.

Birželio 13—14 dienomis pranciškonų pasauliečių trečiojo ordino (OFS) šeštasis kongresas įvyko Kretingoje.

Liepos 1—4 dienomis Lemont, IL, vyko PLB seimas.

Liepos 4 d. Lietuvių Sielovados Tarybos metinis suvažiavimas vyko Chicagoje.

Liepos 5 d. Chicagoje vyko IX-oji išeivijos lietuvių tautinių šokių šventė.

Liepos 16—19 dienomis Allentown, PA, vyko Lietuvos Vyčių 79-asis seimas.

Rugpjūčio 2—9 dienomis Dainavoje, MI, vyko mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitė.

Rugpjūčio 8—15 dienomis ateitinių draugijų studijų ir poilsio savaitė vyko Kennebunkport, ME.

Rugpjūčio 15—23 dienomis Atlanto rajono skautų — skaučių stovykla vyko Camp Resolute, Bolton, MA.

Rugpjūčio 16—23 dienomis Europos lietuviškųjų studijų 30-oji savaitė vyko Austrijos Tirolyje.

Rugpjūčio 23—26 dienomis Atlantic City, NJ, vyko 72-asis Lietuvių Katalikų Susivienijimo Seimas.

Rugpjūčio 23—30 dienomis Lietuvių Fronto Bičiulių 36-oji lietuviškų studijų savaitė vyko Dainavoje, MI.

Rugsėjo 10—13 dienomis Santaros-Šviesos suvažiavimas vyko Lietuvių Centre, Lemont, IL.

Rugsėjo 14—15 dienomis Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis suvažiavimas vyko Putnam, CT.

Rugsėjo 15—16 dienomis JAV Lietuvių Kunigų Vienybės seimas vyko Putnam, CT.

Lapkričio 7—8 dienomis Washington, DC, vyko pagalbą Lietuvai teikiančių organizacijų bei vienetų vadovų konferencija.

Lapkričio 11 d. Hamilton, Ont., vyko Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas.

Lapkričio 1—3 dienomis Chicagoje, IL, vyko Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 64-asis seimas.

MIRTYS

Sausio 10 d. Detroit, MI, mirė žurnalistas Antanas Grinius.

Sausio 15 d. Cleveland, OH, mirė Algirdas Kasulaitis, "Tėvynės sargo" redaktorius.

Sausio 21 d. Bridgeville, PA, mirė Tėv. Aleksandras Žiubrys, OFM.

Sausio 25 d. Southampton, NY, mirė dr. Kęstutis Juozas Valiūnas, ilgameitis VLIKO valdybos pirmininkas.

Vasario 19 d. Ellensville, NY,

mirė kapitonas Petras Jurgėla, lietuviškos skautijos įkūrėjas, žurnalistas.

Vasario 26 d. North Brunswick, NJ, mirė kun. Pranas Jaraška.

Vasario 27 d. Paryžiuje mirė prof. Algirdas Julius Greimas.

Kovo 1 d. Douglaston, NY, mirė kun. Antanas J. Masaitis.

Kovo 5 d. Jeruzalėje, Palestinoje, mirė Tėv. Tarcizijus Garbukas, OFM.

Kovo 10 d. Woodhaven, NY, mirė Bronius Bieliukas, ilgameitis VLIKO veikėjas.

Kovo 11 d. Lawrence, MA, mirė muz. Jonas Narkus-Narkevičius.

Kovo 13 d. Cleveland, OH, mirė dr. Henrikas Brazaitis.

Kovo 14 d. Brooklyn, NY, mirė ilgameitis Kultūros Židinio valdybos pirmininkas Antanas Mičiulis.

Balandžio 6 d. mirė Emilija Jurevičiūtė, Darbininko bendradarbė, lietuviškos tautodailės puoselėtoja.

Balandžio 13 d. Cleveland, OH, Raimundas Kudukis žuvo motociklo avarijoje.

Balandžio 23 d. Chicagoje, IL, eidamas devyniasdešimtuošius metus, mirė vysk. Vincentas Brizgys.

Balandžio 24 d. Cleveland, OH, mirė Juozas Stempuzis, "Tėvynės garsai" radijo programos vedėjas.

Birželio 9 d. Londone mirė Juozas Vilčinskas, Anglijos lietuvių veikėjas.

Birželio 14 d. Elizabeth, NJ, mirė kun. Juozas Pragulbickas.

Birželio 24 d. New York, NY, mirė aktorius Joe Boley-Juozas Bulevičius.

Liepos 11 d. Vytautas Paprockas, a.a. dr. Vaclovo ir dr. Birutės Paprockų sūnus, nuskendo Aliaskoje.

Liepos 22 d. Bethesda, MD, mirė rašytojas Antanas Vaičiulaitis.

Spalio 5 d. Chicagoje mirė Tėv. Juozas Vaškas, MIC, ejęs atsakingas pareigas lietuvių marionų vienuolijoje.

Spalio 5 d. Philadelphiaje, PA, mirė laikraštlininkas, agronomas Kazimieras Čikotas.

Spalio 13 d. Woodhaven, NY, mirė teisininkas Antanas Diržys.

Spalio 16 d. Waterbury, CT, mirė ALTO ir Tautos Fondo veikėjas Adolfas Čampė.

Lapkričio 5 d. Brooklyn, NY, mirė Lietuvos Vyčių veikėja Eugenija Karpitė.

Lapkričio 9 d. Richmond Hill, NY, mirė verslininkė ir SLA veikėja Marija Diržienė.

Lapkričio 25 d. Brooklyn, NY, mirė Eugenija Kezienė, Lietuvos Katalikų Moterų Sąjungos veikėja.

Gruodžio 1 d. St. Patersburg, FL, mirė Tėv. Vytautas Balčiūnas, OFM.

— Lietuvių Fondas 1993 metais rengia seriją koncertų, kuriuos atliks Lietuvos valstybinės operos solistai — sopranas Sigitė Stonytė ir baritonas Arvydas Markauskas. Solistams akompanuos Chicagos Lietuvių operos dirigentas muz. Alvydas Vasaitis. Chicagoje koncertas įvyks sausio 10 d., Bostone — sausio 17 d., Los Angeles — sausio 24 d., Detrote — sausio 31 d., Clevelande — vasario 7 d.

— Muz. seselė Bernarda, Chicago, IL, Marijos aukštesniosios mokyklos muzikos mokytoja ir kompozitorė, gruodžio 9 d. atšventė 90 metų amžiaus sukaktį.

— Lietuvių Centre, Lemont, IL, sausio 15 d. atidaroma dvylikos dailininkų paroda "Mirtis gimusi Amerikoje". Paroda tęsis iki vasario 11 dienos.

— Kanados Lietuvių Katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" valdyba lapkričio 3 d. Anapilyje pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — Ramūnė Jonaitienė, vicepirmininkai — kun. A. Simanavičius, OFM, kun. J. Staškus, A. Bumbulis, sekretorė — R. Girdauskaitė, išdininkė — A. Šimonėlienė, narys reprezentacijai — dr. S. Čepas, narys parengimams — Vyt. Bireta.

— ŠALFASS-gos 1993 m. vyrų senjorų (35 m. ir vyresnių) ir veteranų (45 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1993 m. vasario 27-28 dienomis Clevelande. Vykdo Clevelando LSK Žaibas. Kontaktas — Vidas Tatarūnas, 18202 Windward Rd., Cleveland, OH 44119. Tel. 216 486-7916.

— Philadelphiajos LB apylinkės valdyba per savo sekretorę Anilorą Mašalaitienę atsiuntė "Darbininkui" šventinius sveikinimus ir \$50 čekį laikraščiui stiprinti. Dėkojame už mūsų pastangų įvertinimą, sveikinimus ir dovaną.

— Lietuvos Inkstų Fondo pirm. prof. dr. Balys Dainys ir direktorė N. Vanagienė 1992 m. lapkričio mėn. pabaigoje New Yorke asmeniškai įteikė prašymą Catholic Medical Mission Board direktoriui kun. James Yannarell ir padėjėjai Rasai Razgaitienei. Pageidauta žmonės su persodintais inkstais kritiškai reikalingų vaistų. Kun. Yannarell šiam tikslui paskyrė \$3,800. Vaistų greitą pristatymą į Lietuvos ligonines sutvarkė dr. Algirdas Luškoševičius. Svečiai taip pat dalyvavo keliose specialiose konferencijose. Kelionė į JAV buvo įgalinta jungtinėmis Atviros Lietuvos Fondo, Catholic Medical Mission Board ir mecenato George Ward pastangomis.

Nauji Darbininko skaitytojai: D. Paliulis, Framington, MA; G. B. Damušis, Woodhaven, NY; R. Stapulionis, West Hartford, CT; A. Norvila, Brooklyn, NY. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Visiems metinė "Darbininko" prenumerata — \$30.

Šokėjų masė tautinių šokių šventėje liepos 5 d. Chicagoje. Nuotr. Kęstučio Miklo

EFEKTINGESNEI LIETUVOS PARAMAI

— Išeivijos organizacijų konferencija —

KĖSTUTIS K. MIKLAS

6

Ivairūs pasiūlymai

Toliau kalbėjęs Linas Kojelis įrodinėjo, kad Lietuva ir kiti Baltijos kraštai yra per maži savarankiškai ekonomiškai veikti. Didžia dalimi turės priklausyti nuo Rytų.

Jis taip pat kėlė reikalą, kad būtų spaudžiamas JAV Kongresas dėl Rusijos kariuomenės greitesnio išvedimo iš Lietuvos. Ją išvedus, Lietuvai dar reikės budėti, nes nėra aiški padėtis su Lenkija ir Gudija, kurios turi pretenzijų į Lietuvos teritorijas.

Kai dėl Amerikos teikiamos paramos Lietuvai per amerikiečių organizacijas, tai turi būti žiūrima, kad tos organizacijos tikrai įvykdytų apsiimtas programas.

Jurgis Lendraitis, Lithuanian Mercy Lift vicepirmininkas, pasiūlė: pirma, — kad nebūtų siunčiami vaistai, kurių galiojimo terminas yra mažesnis negu 6 mėnesiai. Antra, — kad būtų sudaromos sąlygos daktarams ir

kitokiems specialistams vykti į Lietuvą padirbėti ilgesniam laikui. Trečia — kad medicinos ir technikos knygos, siunčiamos į Lietuvą, nebūtų senesnės kaip 5 metai. Žinoma, kai kurios galėtų būti ir seniau išleistos, jei tinkamos šių dienų naudojimui.

Inž. Alfredas Jakmiūnas, American College of Clinical Engineers viceprezidentas, siūlė, kad medicinos aparatūros siuntimas į Lietuvą turėtų būti tvarkomas pagal planą. Aparatūra, jei ne nauja, būtinai turi veikti ir turėti pilną techninę operavimo informaciją, kad būtų galima vėliau ją pataisyti ir gauti dalis. Jis taip pat siūlė, kad aparatūrai valdyti inžinieriai ir technikai būtų apmokyti šiame krašte.

Dr. Vitolis Vengris siūlė, kad būtų suregistruoti visų sričių specialistai, kurių paslauga Lietuvai gali pasinaudoti. Jis pasigedo ir informacijos palaikyti ryšiams su ambasada, su amerikiečių įstaigomis bei organizacijomis, kurios duoda pinigų įvairiems projektams. Reikėtų, kad specialistai, praleidę ilgesnį laiką Lietuvoje, žinias apie savo

darbą ir pasiekimus paskleistų plačiau.

Algimantas Gečys, vienas šios konferencijos organizatorių, siūlė, kad privati iniciatyva padėti Lietuvai nebūtų varžoma, priešingai, kad būtų skatinama. Lietuvių Bendruomenė turėtų būti ne vadovė, bet tos pagalbos Lietuvai organizavimo palengvintoja.

Reikia geresnio ryšio su ambasada, pasikeičiant informacija, ypač dėl tos paramos koordinavimo. Visi, kas siunčia paramą Lietuvai, būtinai turėtų painformuoti ambasadą.

Gečys siūlė, kad Bendruomenė talkintų specialistų sąrašų sudaryme, apjungtų tuos specialistus ir prikaltų juos dirbti Lietuvos labui. Jis taip pat iškelė siunčiamos daiktinės paramos sandėliavimo reikalą, jog, prieš išsiunčiant, daiktai, ypač aparatūra būtų patikrinta, ar yra gerame stovyje ir tinkama naudoti.

Po to, apie 15 minučių vyko diskusijos, kurių metu buvo pateikta įvairių siūlymų ir taip pat iškelta klausimų dėl pagalbos Lietuvai.

Užbaigiant simpoziumą, jo moderatorius amb. Lozoraitis džiaugėsi šios konferencijos darbingumu, dėkojo dalyvavusiems už įnašą, nustatant gaires padėti Lietuvai. Jis pareiškė tikėjimą, kad įvairios politinės kovos pranyks, kaip rūkas pavasarį, ir kvietė visus toliau remti savo tautą ir savo žemę, kaip iki šiol ji buvo remiama.

Konferencijos uždarymas

Konferencijos uždarymo žodį

Vilniaus Kalvarijos turgavietėje prekiauja svečiai iš Ukrainos, Baltarusijos, Azerbaidžiano ir pigesnėmis kainomis parduoda kavą, sviestą, sūrį, dešrą, vaisius ir kitus produktus. Viktoro Kapočiaus nuotr.

tarė JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas. Padėkojęs ambasadoriui Lozoraitiui už pritarimą šią konferenciją surengti, džiaugėsi jo ir jo štabo aktyviu dalyvavimu. Jis dėkojo JAV LB Specialių reikalų tarybos pirmininkei Birutei Jasaitienei ir konferencijos iniciatoriui JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkui Algimantui Gečiui už efektingai suorganizuotą konferenciją.

Dėkojo ir Astai Banionytei, JAV LB pareigūnei Washingtone, už administracinius darbus, ruošiant šią konferenciją. Jis džiaugėsi konferencijos pasisekimu. Iš jos išryškėjo, kad siunčiamą pagalbą padeda Lietuvai atsiųsti. Taip pat išryškėjo, kad išeivija yra pasiruošusi ir toliau

tęsti tą paramą efektingesniu planavimu.

Užbaigta Tautos himnu.

Baigiamosios mintys

Kai ši konferencija buvo planuojama, atrodė, kad ji apims visas paramos telkimo sritis. Ir tik atvykus į Washingtoną, paaiškėjo, kad ji jau pavadinta humanitarine konferencija. Tačiau iš darbotvarkės matėsi, kad net 4 iš 10 simpoziumų mažai ką bendra turėjo su humanitarine parama.

Bendrai paėmus, konferencija buvo informatyvi ir naudinga. Apie 50 prelegentų kalbėjo skirtingomis temomis. Per dvi dienas, dešimties valandų laikotarpyje, išsiaiškinta, kokios paramos Lietuvai labiausiai reikia ir kaip ją geriausiai pasiūsti.

Gaila tik, kad programa buvo labai perkrauta. Ji nebūtų nukentėjusi, jei kai kurie simpoziumai būtų buvę pataupyti kitom konferencijom. Be to, kai kurie prelegentai, atrodo, nebuvo įspėti iš anksto, kad neskaitytų paskaitų ir negaišintų laiko, pasakodami savo organizacijų istoriją ir nuveiktus darbus, kurie visiems yra žinomi. Todėl pritrūko laiko diskusijoms, dėl ko daug kas priekaištavo. Nebuvo laiko ir klausimams prelegentui pastatyti, klausytojui išreikšti nuomonę ar pateikti pasiūlymus keliamuoju reikalu. Todėl, įvairių konferencijų organizatoriai turėtų atkreipti dėmesį į tai ir turėtų skirti bent 15 minučių diskusijoms po kiekvieno simpoziumo.

(Pabaiga)

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis įremitas lapelis. Prašome jį išsikirpti, užpildyti ir drauge su čekiu pasiųsti adresu:

DARBININKAS

341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

- Prašau pratęsti prenumeratą 1993 metams \$30.00
- Atsilyginu už 1992 metus \$20.00
- Atsilyginu už 1991 metus \$20.00

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu už prenumeratą ..... \$.....

Už kalendorių ..... \$.....

Aukojų spaudai stiprinti ..... \$.....

Viso \$.....

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo apdraudos planus.

Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, 71-73 So. Washington Street, Wilkes - Barre, PA 18701. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

Mail check to: South Boston Savings Bank, 480 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____ ADDRESS _____ CITY _____ STATE _____ ZIP _____ AMOUNT ENCLOSED \$ _____ SOCIAL SECURITY NO. _____ DATE OF BIRTH _____ SIGNATURE _____

MAIN OFFICE 480 West Broadway South Boston 268-2500

WYOMOUTH OFFICE 544 Main St. 337-1050

NEPONSET CIRCLE 740 Gallivan Blvd. 625-9090

NEEDHAM OFFICE 355 Chestnut St. 449-0210

QUINCY OFFICE 690 Adams St. Latin Square 479-8660

WEST ROXBURY 1333 Centre St. 323-8000

MEMBER FDIC AND DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI | LIETUVA

SIUNTINIAI PRISTATOMI | NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITES Į MŪSŲ ATSTOVĄ

TEL. (718) 235-5272

355 Highland Boulevard

Brooklyn, NY 11207

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

NAUJAUSIOS KNYGOS

TIKIU, Katalikų Tikybos Vadovėlis Mokyklai, su spalvotomis nuotraukomis ir piešiniais. Vertimas iš italų kalbos, kun. S. Jurčys, OFM. 5 dalys, kiekvienos kaina tik \$5.00.

MY DICTIONARY - MANO ŽODYNAS, geriausia dovana vaikams ar anūkams išmokti lietuviškai ar angliškai, daugiau kaip 1400 pavadinimų angliškai ir lietuviškai, kiekvienas turi po spalvotą piešinį, kaina tik \$20.00.

Idėjų Sankryžoje, Kritinis skerspjūvis, Antanas Paškus. Kaina \$6.00.

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant Darbininko administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nusiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

Freedom-of-Choicers NEVER Mention the Babies Who Die

Švara

Tėvas skundžiasi, kad jo laikrodėlis neina, ir sako, kad reikės nešti pas laikrodininką išvalyti.

— O ne, tėveli, to nereikia, — sako jo mažą dukrytę, aš tik vakar jį išvaliau su karštu vandeni ir muilu.

Bendri papročiai

Dėdė nusivedė savo sūnėną Algiuką į zoologijos sodą. Narve tigras baisiai urzgė,

— Nebijok, Algiuk, — ramino

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetų komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol. (Persiuntimui pridėti 2 dol.) Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai 9 val. - 4 val. p. p. tel. 718 827-1351 arba rašyti: Darbininkas (administr.) 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
296 - 4130

vaiką dėdė, — tigras tik dėl to taip urzgia, kad laukia pietų. — Aš visai nebijau, — atsakė Algiukas, — mano tėvelis taip pat taip daro, kai laukia pietų.

Metodo klausimas

Kartą paklausė kaimynas šešerių metų berniuką, ar jo mažasis broliukas jau kalba.

— O jam visai nereikia kalbėti. Jis tik klykia ir gauna visko.

Kenkia sveikatai

Pilname autobuse prie sėdimo vaikėzo stovi senutė ir jam pamokslą sako:

— Aš, vaikeli, sergu reumatu, turiu žemą kraujo spaudimą, be to, man dreba kojos. Kai buvau tavo amžiaus, aš pati senesniam žmogui visuomet užleisdavau autobuse vietą...

— Dabar pati matai, senuke, prie ko tai privedė! — atsiliepė sėdintis vaikėzas.

Beviltiška padėtis

Prie sergančio milijonieriaus lovos susirinko giminės, laukdami palikimo.

— Pone daktare, — nebeįtvėręs paklausė vienas tų laukiančiųjų, — ar dar yra nors kiek vilties?

— Jokios, — atsakė gydytojas, nes jis serga tik lengvos formos gripu.

Prieš skyrybas

Moteris, nuėjusi pas advokatą sako:

— Aš norėčiau skirtis su savo vyru.

— Bet kodėl! Žinau, kad tamstos vyras be galo tamstą myli.

— Galimas daiktas! Iš tokio velnio visko galima tikėtis.

Teisme

Teisėjas: — Tai, sakai, vienas ėjai vogti? Kaltinamasis:

— Taip, vienas, nes šiais laikais sunku pasitikėti žmonėmis.

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

16

STALBAI

Kolei abudu ribzavodo "Studikai" dirbo (taip su meile vadino amerikoniškus Studebakerius), visą darbo krūvį dalindavomės su suomiu Kiuru Ivanu, taip pat spec. tremtiniu, išvežtu iš Leningrado srities su žmona ir dviem mažais vaikais.

Pernai, tai yra 1949 m., pavasario, pervežant iš Bykovo į Kismą ribkoopo krovinius, kažkur pusiaukelėje užsikalė jo mašinos variklio guoliai. Permetėm didesnę dalį krovinio į mano mašiną, ir aš jo mašiną paėmiau buksyruoti. Nepaprastai sunkiomis sąlygomis dėl prasiveržusio iš po ledo vandens pavyko laimingai pristatyti žvejams maistą ir žvejybos inventorių. Tačiau grįžtant, jau plačiai išsiliejus Lenai, mašinas buvome priversti palikti saloje apie 10 kilometrų nuo Bykovo gyvenvietės, o patys pėsčiomis iki pažastų šaltame vandenyje grįžome namo. Ši unikali savo sudėtingumu, kaip ir techniniu, taip ir meteorologiniu atžvilgiu, kelionė verta atskirti, nuoseklaus aprašymo.

Taigi išėjęs iš rikiuotės Kiuru "Studikas" tapo savotišku mano mašinos atsarginių detalių sandėliu ir legaliu, nes jį atremontuoti perspektyvų nebuvo. Pats Kiuru atsiskaitė su ribzavodu ir perėjo į Suomii žvejų naujai susiformavusiu kolūki.

1950-ųjų kovo ir balandžio mėnesiais pūtė šalti, stiprūs rytų vėjai, ledą užnešdami vis storeniu sniego sluoksniu. Žvejai, išėję patikrinti tinklų, dažnai grįždavo namo su pabalusiomis nosimis, skruostais ir net ausų galiukais, ko nebūdavo per visą žiemą. Keliai buvo nuolat užpustomi, ir buvo sunku mano Studiku pervežinėti krovinius.

Po keturių reisų į Kismą, pradėjau ruošti didžion daugiau negu 250 km ties ir atgal kelionėn į Stalbus, Tababastachą ir

dar vieną mano pamirštą nedidelę vietovę su mūsų žuvis fabrikio žvejais, visais lietuviais.

Tuo metu mano padėjėjas buvo jaunas rusiukas Stiopa, vargu ar turįs aštuoniolika. Jis labai mėgo techniką, ir aš džiaugiausi jo darbštumu. Stovinčioje mašinoje jis galėdavo išsėdėti valandų valandas vairuotojo sėdynėje, laikydamasis rankomis už vairo. Išiliepsnojus jo vaizduotei, jis laktė mėlynais dangų atspindinčiais ledo keliais, keitė pavars susidūrus su baltu sniego pušnimis ir turbūt gailėjosi, kad kokia nors graži jauna mergina nesėdi šalia jo ir negali įvertinti "tobuliausio jo vairavimo".

Didelį nerimą kėlė artėjančios Stalbų kelionės dėl astronomiškų daugybės numatyto sudeginti kuro. Per paskutinį reisą į Kismą sudeginau apie tris statines benzino, nelabai viršijant 65 kilometrus. Gilus sniegas, begalinės buksuotės, pareikalavo iš mūsų "trejetuko" labai daug sveikatos.

Balandžio gale šiaurėje naktys išnyksta, jas pakeičia šviesūs žymiai šiltesni orai ir tikrų purgų laikai baigiasi. Purgos ir pūgos — tai visai atskiri gamtos fenomenai!

Pirmadienį pradėtas mašinos techninis pasiruošimas ilgiau užsitęsė, negu buvau numatęs. Gal prieš savaitę, gal kiek seniau, o gal dar daug seniau (nesigilinau niekad į tokias smulkmenas) mane naktimis pradėjo krestti šaltis. Galvojau — atsisibis ir nebekrės! Dienos metu atsirado silpnumas ir dažnokai išpildavo prakaitas. Taip pat galvojau, ir prakaitas susipras ir viskas susireguliuos.

Susitariau su sandėlininku Antonovu anksti rytą pasikrauti neseniai išmaluotus tinklus ir dar įvairius inventorių, reikalingų žvejybai. Išvakarėse paprašiau Stiopą, kad ryte neitų tiesiai garažan, o užeitų pas mane į na-

JAV LB ATSAKO LORETAI STUKIENEI

1992 m. "Draugo" lapkričio 11 d. ir "Darbininko" lapkričio 20 d. laidose atspausdintas Loretos Stukienės straipsnis, kuriame iškeliami jos ir dr. Jokūbo Stuko veikla Deborah fundacijos projekto Lietuvai reikalu. Šitame straipsnyje neigiamai atsiliepiama apie JAV Lietuvių Bendruomenę:

"Bet galite įsivaizduoti mano nusivylimą, kai, grįžus iš Lietuvos, perskaiciau lietuvių spaudoje straipsnius, kur buvo duota suprasti, jog šis projektas buvo Amerikos Lietuvių Bendruomenės darbas, prasidėjęs liepos vi-

mus. Čia, sakiau, apsvarstysim darbo planą, atsižvelgiant į mano pablogėjusią savijautą, o gal apskritai spėsime važiuoti ar ne į šį tolimą reisą.

Naktis prieš kelionę praėjo be miego. Jutau turįs aukštą temperatūrą. Apie penktą ryto Stiopa jau pas mane. "Drauguži, sakau jam, šiandien man tikrai norisi graban gulti! Jei sugebėsi, pasikrauk pats penkias statines benzino, gal kas padės, o po to važiuok pas Antonovą į ūkinį sandėlį tinklų".

Jam tik to ir reikėjo: išdūmė vaikas garažan kaip viesulas. Po poros gerų valandų jis jau su pakrauta mašina privažiavo prie mūsų namų. "Kiek benzino paėmė?" tuoj užklausu Stiopos. "Penkias, daugiau negalėjau dėl vietos stokos". "Teisingai, vaikine, galų gale šis reisas neskirtas vien benzino deginimui!"

Aš dar gulėjau lovoje, kaulus pasiutiškai laužė, temperatūros nors nebuvo kuo matuoti, tačiau ji tikrai svyravo apie 40°. Lauke dangus buvo giedras, šviesus, ir 25° šaltukas, būtų buvęs geras palydovas šioje ilgoje kelionėje.

Bilstelėjęs į duris ir nelaukdamas leidimo, kambarin įėjo direktoriaus Avakimovas. "Tai ko čia mašiną birbinate, negailite kuro!" "Svarstom, draugas direktoriau, ar leistis kelionėn ar ją atidėti — sveikata subyrėjo! "Nepasakok man pasakų, taip nebūna, čia sveikas — sveikas kaip liūtas, čia jau stimpai kaip žiurkė! Nuvežk šį kartą krovinį į Stalbus, kai grįži, leisiu tris dienas paisėsti!"

Matau Stiopa visas dreba, taip jam norisi mašiną pavairuoti, ir jis visai nori įsitikti direktoriui, tai būsiąs dideliu padėjėju, tai puikiu vairuotoju, galop jis nusisneko, sakydamas, kad mane slaugysiąs visą kelionę!

Gulėdamas lovoje, jaučiu, kad patenku į stiprų, mane draskantį "magnetinį" lauką. Išivaizduoju viename poliuje Avakimovą, manė verčiantį važiuoti, kitame — vaikėzas snarglys traukia didelėn avantiūron. Pagaliau silpnumo būsenoje kapituliuoju ir paprašau mamą, kad mašelin man įdėtų maisto 3-4 dienom.

Praėjus trim valandom kelio, kairėje mašinos pusėje po storu sniego sluoksniu, matėsi garsioji Porsevo-Makarovo sala. Ta pati sala, kur prieš porą metų vyko jei ne dramatiški, tai šlykštūs įvykiai. Krypties atžvilgiu, žieminis kelias į Stalbus mažai kuo skyrėsi nuo vasarinio.

Gavus šalto oro, savijauta pagerėjo, ir dar po valandos visai užmiršau apie savo negalavimus.

Šį kartą mus laimė lydėjo, nes ten, kur galvojau būsiąs sunkiausia pravažiuoti kelią, nebuvo nei vienos buksuotės. Sniegas į ledą sušalęs laikė mašiną, ir ji neįspausdavo net vėžių. Greitai pasiekėm Tururą ir, mūsų nusteibimui, pamatėme, kad arčiau žemyno tik nedideli plono sniego lopinėliai dengė ledą.

(Bus daugiau)

duryje, gavus Deborah raštą ir kad su Bendruomenės 2,600 dol. auka buvusi šio projekto pradžia ir kad Bendruomenės žmonės parūpino Amerikos Transportą C-141 nuskraidinti dovanas į Lietuvą".

Nepagrįsti faktai

Aukščiausiai pacituotas Stukienės kaltinimas neatitinka faktų ir nepasitarnauja tiesai. Nei viename LB darbuotojų paskelbtame straipsnyje nebuvo bandyta nuslėpti Stukų veiklos ar paneigti jų indėlio į Deborah fundacijos projektą. Stukienės priekaištus LB-nei geriausiai atremia šios ištraukos iš LB darbuotojų rūpesčių Deborah projekto reikalu spaudoje atspausdintų pranešimų:

1. Balyš Raugas, "Draugo" 1992 m. rugsėjo 12 d. laidoje paskelbtame straipsnyje "Deborah Fundacijos parama Lietuvai" paminėta Deborah fundacijos prez. Stanley R. Fryczynski šiltus atsiliepimus apie "... dr. Jokūbą Stuką ir jo žmoną Loreta, kurie ypač aktyviai įsijungė į medicininės pagalbos Lietuvai projektą".

2. Philadelphia LB apylinkės anglų kalba leidžiamas biuletenis "Labas" (tiražas 600 egz.) 1992 m. rugsėjo laidoje pristatydama Deborah fundacijos projektą Lietuvai, rašo: "Dr. Jokūbas ir Loreta Stukai rūpinasi finansiniu laimiu Deborah projektui per ljetuvių spaudą (media). JAV Lietuvių Bendruomenė taip pat ragina jus pagelbėti su savo parama".

3. "Darbininko" 1992 m. rugsėjo 18 d. laidoje išspausdintame redakcijos straipsnyje "Skrenda pagalba Lietuvos vaikams", minima Stukų talka Deborah fundacijai, prof. Stuko rūpestis ligoninės įrengimų ir medikamentų pervežimo klausimu, o taip pat ir LB pastangos minėtu reikalu.

Straipsnio pabaigoje pridėta redakcijos priedas pastebima, kad straipsnis parašytas, naudojantis "Deborah Centro Žiniomis", o taip pat savaitraščio bendradarbių Edv. Šulaičio, iš Chicago, ir Teresės Gečienės, iš Philadelphia, pateiktais pranešimais.

T. Gečienė, Philadelphia LB apylinkės ko-pirminikė, "Darbininkui" pasiūstame pranešime rašo: "Nuo pat ryšio su Lietuva pradžios, su Deborah fundacija tarpininkauja ir aukas šiam projektui telkia Lietuvos Vyčių veikėjai dr. Jokūbas ir Loreta Stukai. Lietuvių Bendruomenė taip pat ragina visuomenę prie Deborah vykdomo darbo prisidėti per Stukų pradėtą vaju". Straipsnio gale pateiktas Stukų adresas ir visuomenė

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

(atkelta iš 3 psl.)

ma suvaldyti tik nubaudžiant žmogų, kuris nužudė Laju. Sofoklio drama "Karalius Edipas" jautriai pavaizduoja karaliaus Edipo ir karalienės Jokastos tragediją. Edipas sužinojęs tiesą, išsibėda akis. Pasak Homero, Edipas ir toliau valdė Tėbus, kol nežuvo mūšyje. Sofoklio dramoje, Jokastos brolis Kreones ištremia aklą Edipą, o jo sūntis kovoja vienas su kitu, norėdami tapti Tėbo karaliumi. Kitoje Sofoklio dramoje — "Edipas prie Kolonus" — ištremtą, aklą elgetą Edipą vedžioja jo ištikima dukterė Antigonė.

Mūsų laukia Atėnai...

Dvidešimt minučių Tėbuose!

kviečiama čekius rašyti Deborah fundacijos Lietuvių programos vardu. Būtina pastebėti, kad, redakcijai tris straipsnius derinant į vieną, p. Stukų adresas nebuvo išspausdintas.

4. B. Butkelis, 1992 m. lapkričio 13 d. "Darbininko" laidoje aprašydamas kelių LB darbuotojų apsilankymą prie Philadelphia esančiame centre, kalba apie fundacijos prez. Fryczynskio "šiltu ir pagarbiu žodžiu" paminėjimą dr. J. Stuko ir jo žmonos Loretos, "... aktyviai įsijungusių į jų medicininės pagalbos Lietuvai projektą".

5. JAV LB Krašto valdybos lešomis leidžiamas žurnalas "Bridges 1992", balandžio mėn. laidoje išspausdino straipsnį apie Deborah projektą Lietuvai ir informavo, kur aukas nukreipti. Straipsnis paruoštas pagal Stukienės prisiūstą informaciją.

6. Stukienė buvo kviesta apie Deborah fundacijos projektą Lietuvai pateikti pranešimą 1992 m. lapkričio 7-8 dienomis Washington humanitarinės paramos Lietuvai klausimu ruoštoje konferencijoje. Stukienė, dėl jai vienai žinomų priežasčių, negalėjęs priimti JAV LB Krašto valdybos pirmininko telefonu perduoto kvietimo, apie Deborah projektą konferencijoje kalbėjo Philadelphia LB apylinkės valdybos narė humanitariniams reikalams Jeanne Dorr. Savo pranešime J. Dorr kalbėjo ir apie Stukų didelį indėlį projekto vykdyme.

Kaip įsijungė Bendruomenė

Stukienė savo straipsnyje iškelus savo ir jos vyro nuopelnus, noriu suminėti, kaip JAV LB-nei teko įsijungti į Deborah projektą Lietuvai.

Liepos mėn. pradžioje telefonu į JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantą Gečį kreipėsi Deborah fundacijos prez. S. Fryczynski. Apibūdinęs projekto apimtį, minėjo, kad rugsėjo pradžioje į Lietuvą būtina išvežti ligoninės operacinę aparatūrą ir medikamentus, tačiau trūksta reikiamų lėšų, ir transporto lėktuvo C-141 nemokamai gavimas iš JAV Gynybos departamento esąs įstrigęs. Jis prašė JAV LB pagalbos tiek finansu, tiek "lobbying" akcijos reikaluose.

Ilgoko pokalbio metu pareiškiau, kad projektui lietuvių visuomenės tarpe vadovauja Stukai ir kad LB įsijungimą jie nesutiktų teigiamai. Tuos pačius motyvus po savaitės išdėčiau telefonu skambiniam Deborah fundacijos pareigūnui Fidler, pareiškusiam norą atvykti į mano namus ir bandyti mane perkalbėti. Tik kiek vėliau S. Fryczynski telefonu pakartotinai išdėšė čius projekto turimas problemas ir apeliavus į patriotiškumą, pažadėjau LB Visuomeninių reikalų tarybos talka gauti nemoka-

mai transporto lėktuvą ir Krašto valdybos pirm. Vyt. Maciūnui pateikti finansinės paramos prašymą.

Rūpinimasis lėktuvu

Talkinant LB įstaigos Washington vadovei Astai Banionytei, kelių dienų bėgyje transporto lėktuvo reikalu buvo pasiūstai memorandumai JAV prezidentui G. Bush (su nuorašu viceprezidentui D. Quayle), JAV Gynybos departamento sekretoriui D. Cheney (su nuorašu vice-sekr. R. K. Wolthuis) ir kt.

Asmeniškai lėktuvo reikalu buvo kontaktuoti Baltųjų Rūmų pareigūnai R. Schaefer ir N. Burns, o Gynybos departamente Office of Global Affairs pareigūnas G. Touma.

Tarpininkauti lėktuvo gavime buvo paprašyti keli kongresmenai, priklausą karinių pajėgų komitetui JAV Atstovų Rūmuose. Rugsėjo pabaigoje JAV LB Visuomeninių reikalų tarybą pasiekė Valstybės departamento vicedirektoriaus Rytų Europos reikalams laiškas, kad, atsiliepiant į pateiktą prez. Bush prašymą, sutinkama duoti transporto lėktuvą ligoninės aparatūrai ir medikamentams pervežti į Lietuvą, ir kad išvykstama iš Ft. McGuire karinės bazės rugsėjo pradžioje.

Finansinė parama

Kai dėl LB finansinės paramos Deborah projektui, tai Deborah prezidento raštiškas kreipimasis buvo svarstytas 1992 m. rugsėjo 7 d. įvykusiame Krašto valdybos posėdyje. Pirmininkui V. Maciūnui pasiūlius, iš "Dovana Lietuvai" fondo buvo paskirta parama \$2,000 sumoje.

Savo ruožtu, Philadelphia LB apylinkės valdyba per "Bendruomenės balso" radijo programą ir "Labas" biuletenį iki šiol Deborah projektui yra įteikusi aukų \$3,600. Apie JAV LB Krašto valdybos skirtą paramą Stukienė buvo painformuota laiško nuorašu.

Tikiuosi, jog šis paryškinimas sudarys vaizdą, kad JAV LB neturėjo intencijos nepastebėti ar sumažinti Stukų nuopelnų. Humanitarinės paramos Lietuvai teikimas privalo būti laisvas nuo asmeninių ambicijų ir neturėtų tapti varžybų objektu. Perfrazuojant amerikietišką patarlę, daug galima atlikti, jei nesirūpinama, kam atiteks nuopelnai (credit).

Algimantas S. Gečys
JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas

Kariuomenės minėjimas

Lietuvos Kariuomenės 73 metų sukaktis paminėta lapkričio 28 d. specialioje "Laisvės Varpo" radijo programoje. Jos vedėjas P. Viščinis paruošė prasmingą apžvalgą.

Mišias Šv. Petro bažnyčioje atnašavo klebonas kun. A. Kontautas. Po bažnyčios salėje vyko priešpiečiai, o pats minėjimas — Lietuvių Piliečių Klubo salėje. Ten buvo ALB vicepirm. G. Čepo pranešimas, sveikinimai, meninė programa.

Įvairių meninę pynę paruošė Bostono pajėgos, komp. prof. J. Kačinskas su atlikėjais instrumentininkais S. Run ir P. Landeen bei solistais B. Povilavičiumi ir O. Aleksaite-Patch.

Programą suderino ir vedė Rėda Veitaitė. Visos šventės ir minėjimo pagrindinis organizatorius Ramovėnų vad. — Martynas Dapkus.

Zuzana Zabitiene

A. T. A.

Skautininkui GEDIMINUI SURDĖNUI amžinybėn iškeliauvus, jo žmonai v.s. Danutei, dukroms ps. Laimai, ps. Alei, Dainai, sūnams Vytui ir Linui bei jų šeimoms reiškiam gilią užuojautą ir kartu jungiamės į bendrą liūdesį.

j.v.s. Genovaitė Treinienė
Atlanto Rajono Vadė
s. Aldona Pintsch
Seserijos Rajono Atstovė
v.s. Bronius Naras
Brolijos Rajono Atstovas

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

"Darbininko" redakcija dėkoja visiems už švenčių sveikinimus ir dovanas, nukreiptas redakcijai bendrai ar atskiriems redaktoriams.

Aldona Zikariėnė, 1991 m. lapkričio 7 d. mirusio newyorkiečio Liudviko Špoko testamento vykdytoja, atsiuntė "Darbininkui" ir Kultūros Židiniui po \$500, kuriuos velionis paskyrė ir prirašė prie testamento, jo sveikatai silpnėjant. Velionis ilgus metus yra gyvenęs Woodhavene ir dalyvavęs New Yorko lietuvių veikloje. Skaitė "Darbininką" ir lankydavo Kultūros Židinyje vykstančius renginius.

Salomėja Narkėliūnaitė, "Darbininko" redakcijos narė, gruodžio 27 d. išskrido į Vilnių. Ten aplankys gimines ir savųjų tarpe sutiks Naujuosius metus. Į New Yorką grįš sausio 12 d.

Klaipėdos krašto atvadavimo 70 metų sukaktis bus paminėta sausio 17 d. Kultūros Židinyje. Kalbės naujasis Lietuvos konsulas New Yorke L. Kučinskas, kuris yra Amerikoje gyvenusio ir čia mirusio istoriko dr. Antano Kučo sūnus. Minėjimą rengia N.Y. šauliai.

Paulius Jurkus, "Darbininko" redakcijos narys, šiuo metu ilsisi Floridoje. Jis ne tik rašytojas, poetas ir žurnalistas, bet ir dailininkas. Prieš šventes dienraštis "Draugas" savo skaitytojams išsiuntinėjo kalėdinių atvirukų dėžutę. Trys atvirukai piešti Pauliaus Jurkaus.

Kun. Antanas Rubšys, Manhattan kolegijos profesorius, studijų reikalais yra aplankęs daugelį kraštų. Kelionių įspūdžius aprašė "Darbininke", o taip pat yra išleides ir atskromis knygomis "Šv. Rašto kraštuose". Per paskutinius 78 "Darbininko" numerius buvo spausdinama atkarpoje kun. Rubšio įspūdžiai iš kelionės po Turkiją ir Graikiją. Šios savaitės numerį spausdinama paskutinė atkarpa "Iš kelionės tik asilas negrįžta arkliai". Autorius tuos rašinius dar papildys ir išleis atskira knyga.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 2 d., šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Giacomo Puccini opera "La Bohème". Pagrindiniai solistai Leona Mitchell, Diana Soviero, Richard Leech. Diriguoja John Fiore. Sausio 9 d., ateinantį šeštadienį, bus transliuojama G. Puccini opera "Tosca".

Kalėdų vakarą jaunimo šokiuose Kultūros Židinyje buvo sumaišyti žieminiai paltai. Jeigu pasigendate juodo vyriško arba per klaidą turite tamsiai mėlyną moterišką paltą, malonėkite paskambinti telef. 516 671-1100 ir palikite žinutę su savo telefono numeriu.

55 SVARAI MAISTO ŠVENTĖMS — cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt. \$98. 22 SVARAI mažesnis paketas \$65. 22 SVARAI mėsos produktai, aliejus \$98. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

1993 m. "Darbininko" kalendorius su spalvotu viršeliu gruodžio mėn. pradžioje išsiuntinėtąs prenumeratoriams. Yra įdėtas administratoriaus laiškas su atkarpele ir vokeliu. Jais prašoma pasinaudoti, užsimokant 1993 m. prenumeratą (\$30) ir pridėdant auką už kalendorių. Sunkėjant lietuviškos spaudos padėčiai ir mažėjant skaitytojams, visada būsime dėkingi už bet kokią auką laikraščiu stiprinti.

Juozas A. Milukas, Garden City, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet, apmokėjo prenumeratą su \$100 čekiu. Dosniam prenumeratui nuoširdžiai dėkojame.

Kun. dr. Viktoras Pavalkis, Milpitas, CA, kaip kasmet, taip ir šiemet, apmokėjo prenumeratą su \$100 čekiu. Dosniam mūsų spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Antanas Masionis, Philadelphia, PA, kaip kasmet, taip ir šiemet parėmė "Darbininką", apmokėdamas prenumeratą \$100 čekiu. Nuoširdžiam mūsų spaudos rėmėjui labai dėkojame.

Kristina Levišauskaitė ir Robertas Cicevičius, Kauno Technologijos universiteto profesorai, yra patvirtinti kandidatais penkių mėnesių stažuotėn New Yorko valstijos universitete Farmingdale SUNY. Jiedu turėtų atvykti į New Yorką prieš sausio 28 d., nes nuo tos dienos prasideda pavasario semestras.

DAILĖS PARODOS REIKALAI

Kaip skelbta, ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente Kultūros Židinyje rengiama dailės paroda. Tai bus jau 18-ta paroda, kurią rengia LB New Yorko apygardos valdyba. Kaip ir kitos praeities parodos, taip ir ši skiriama Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti. Kadangi 1993 metais sueina 75 metų sukaktis, kai buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas, tai norima parodą surengti kuo didesnę, iškilmingesnę.

Parodoje dalyvauti kviečiami tik Amerikoje gyvenę lietuviai dailininkai. Tai yra jų Lietuvos nepriklausomybės pasveikinimas ir drauge parodymas, kad išeivijos dailininkai yra kūrybingi ir jautrūs Lietuvos reikalams. Todėl į parodą ir nepriimami Lietuvoje gyvenančių dailininkų kūrinių.

Parodoje bus skiriamos ir premijos. Dabar jos organizuojamos. Parodos sutelkimu rūpinasi Paulius Jurkus, patalpų įrengimu — Kęstutis Bileris, parodos išstatymu — dail. Juozas Bagdonas.

Speciali programa bus išleista Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 75 metų sukakties minėjimui. LB New Yorko apygardos valdyba yra paskelbusi konkursą programos viršeliui ir skiria \$100 premiją. Viršelio projektai/piešiniai turi būti atsiųsti Pauliui Jurkui "Darbininko" redakcijai arba Kęstučiui Miklui, 71 Farmers Avenue, Plainview, NY 11803 iki 1993 m. sausio 10 dienos.

Mr. & Mrs. Joseph A. Levonas, Jackson Hgts, NY, norėdami paremti "Darbininką", prenumeratą apmokėjo su \$75 čekiu. Dosniems spaudos palaikytojams nuoširdžiai dėkojame.

"Tryptinis", New Yorko lietuvių tautinių šokių vienetas, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės, dalyvaus 1993 m. Vasario 16 minėjime. Repeticijos vyksta kiekvieną penktadienį Kultūros Židinio žemutinėje salėje.

Bruno Garunkštis, Rego Park, NY, ne tik apmokėjo už tris "Darbininko" prenumeratus, bet dar pridėjo \$50 auką spaudai stiprinti. Dosniam lietuviškos spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Vilniaus Radijo redaktorius Audrius Braukyla primena, kad lietuviškos laidos transliuojamos kasdien 11605, 17605 ir 17690 KHz, dažniais 9 v. v. Vilniaus radijas nuomoja siųstuvus Rusijoje ir Moldovoje, todėl transliacijos dažnį parenka siųstuvų savininkai. Radijo technikos tarnyba ieško būdų, kaip pagerinti transliacijos kokybę, tačiau kol kas nėra galimybių šias laidas transliuoti iš Lietuvos, nes tam reikalingi galingi siųstuvai.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, birželio ir liepos mėnesį lankėsi Lietuvoje. Vilniuje einąs žurnalas "Naujasis Židinis", susijungęs su JAV leistais "Aidais", liepos — rugpjūčio numerį įdėjo platų pasikalbėjimą su Tėv. P. Giedgaudu. Pasikalbėjime palieštas jo neuitas gyvenimo kelias, kaip jis tapo pranciškonų spaustuvės administratoriumi. Toliau plačiau aptariama spaustuvės veikla, kokia dabar padėtis. Pokalbį baigia, išreikšdamas savo kritiškas pastabas dėl dabarties gyvenimo Lietuvoje. Dabar žmonės Lietuvoje vieną dieną susitaria taip ar kitaip daryti, o kitą dieną nuo to atsisako. Tai esąs kojų vilkimas, pažangos stabdis. O to reikėtų atsisakyti. Pasikalbėjimą padarė žurnalo bendradarbis Liubartas Akminas.

Vytauto Alksninio, plačiai dalyvavusio New Yorko lietuvių veikloje, buvusio LB New Yorko apygardos valdybos pirmininko, ir jo žmonos Irenos išleistuvių pobūvis įvyks šeštadienį, sausio 23 d., Kultūros Židinyje. Jį rengia LB New Yorko apygardos valdyba. Norintieji šiose išleistuvėse dalyvauti prašomi užsiregistruoti pas Malviną Klivečienę iki sausio 18 d., skambinant telefonu 718 296-0406.

Antano Masionio knyga, "Ateitininkų dvasia nepaltūzo", gaunama "Darbininko" administracijoje. Knyga gausiai iliustruota, 214 psl. Aprašoma pati ateitininkų veikla, atsakoma kritikai, kurie kritikavo A. Masionio spaudoje paskelbtus straipsnius. Knygos kaina 10 dol. Pėsiantimo išlaidoms padengti pridėti 2 dol.

"Varpelio" antras numeris atspausdintas pranciškonų spaustuvėje. Numeris turi 80 puslapių, labai gausiai iliustruotas. Aprašoma tretininkų kongresas Lietuvoje ir Amerikoje. Numeris jau išsiųstas skaitytojams. Persitvarkant pranciškonų veiklai, Amerikoje šiemet buvo išleisti tik du numeriai. Numerį suredagavo Tėv. dr. Bernardinas Grauslys, OFM.

Lietuvos aidas, pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda vyriausybės žinias ir objektyvų atsakymą Lietuvos vaizdą. Jo žinios išeivijai yra labai naudingos. Prenumerata metams oro paštu \$85. Čekius rašyti "Lietuvos aidu" vardu ir siųsti JAV įgalotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk.)

Dr. Valerija Norvaiša, Surfside, FL, suprasdama lietuviškos spaudos sunkią padėtį, parėmė "Darbininką", atsiųsdama \$75 prenumeratos čekį. Dosniai aukotojai nuoširdžiai dėkojame.

A. Brazdžionis, Oakville, CT, parėmė "Darbininką", atsiųsdamas \$100 čekį už prenumeratą. Nuoširdžiai dėkojame už lietuviškos spaudos parėmimą.

Kun. Paul Gillis, Ocean Springs, MS, užmokėjo prenumeratą su \$100 čekiu. Savo auką skiria "Darbininko" spaudai paremti. Nuoširdžiai dėkojame.

Antanas Antanaitis, Kings Park, NY, kaip ir kasmet, taip ir šiemet prenumeratą užmokėjo, atsiųsdamas \$150 čekį. Dosniam rėmėjui nuoširdžiai dėkojame už spaudos rėmimą ir gražius Kalėdų sveikinimus.

SKAUTŲ KŪČIOS KULTŪROS ŽIDINYJE

Palaiykdami ilgametę tradiciją, New Yorko skautai ir skautės, ypač vyr. skaučių židynys "Vilija", surengė bendras kūčias Kultūros Židinyje. Gruodžio 19 d., šeštadienio vakarą, į didžiųjų salę susirinko įvairaus amžiaus ir rango skautiškoji bendruomenė su draugais ir svečiais.

Prie gražiai papuoštos kalėdinės eglutės, programai vadovavo nenuilstanti Vida Jankauskienė. Programos pradžioje skautiškojo jaunimo atstovai žvakių šviesoje paeiliiu po vieną paskaitė iš šv. Pranciškaus taikos maldos ir iš bendros žvakės uždegė švieses ir ant visų stalų.

Dalyviai buvo jaukiai paskirstyti prie apvalių stalų, o salės viduryje buvo didžiulis stalas su tradiciniais kūčių valgiais. Pradžios maldą sukalbėjo naujas skautų kapelionas kun. Kornelijus Bučmys, OFM.

Pasikeitus šventiniams sveikinimais ir kalėdine plotkele, pasiūlyta skaučių paruoštais patiekalais. O jų buvo daug ir gar-

KALĖDOS APREIŠKIME

Sekmadienį, gruodžio 20 d., po 11 val. mišų Apreiškimo bažnyčioje, mišiose dalyvavusieji rinkosi į apatinę parapijos salę bendroms Kūčioms. Parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas, pasveikinęs susirinkusius, sukalbėti maldą ir palaiminti Kūčių stalą pakvietė kun. Joną Pakalniškį. Pasimeldus už praėjusius metus mirusius parapijiečius, buvo laužomos plotkelės. Po to, valgant Birutės ir Lino Šidlauskų skaniai pagamintus įvairius Kūčių valgius, buvo giedamos kalėdinės giesmės.

Į Kūčias susirinko daugiau negu tikėtasi. Buvo net ir susirūpinta, kad gali neužtekti maisto, bet užteko ir visi buvo

patenkinti! Kalėdų naktį, 30 minučių prieš Bernelių Mišias, parapijos choras, vadovaujamas muzikės Gintarės Bukauskienės, suruošė neilgą kalėdinę muzikos koncertą, pavadintą "Kalėdinis pasveikinimas". Koncerto metu buvo atlikta devynios ištraukos iš J. S. Bach — "Kalėdų Oratorijos". Koncerto programos atlikime dalyvavo: Gintarė Bukauskienė — sopranas ir vargonai, Paul Dulkė — bosas, Ritonė Ivaškaitė — viola ir Apreiškimo choras.

Bažnyčios skliautuose nuaidėjus paskutiniems "Kalėdų Oratorijos" garsams, 12 val. naktį mišias aukojo vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir kunigai: Vytautas Palubinskas, Bruno Kruzas, Jonas Pakalniškis, Stasys Raila ir Steponas Ropolas, OFM, Parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas, paskaitęs evangeliją ir, į mišias susirinkusius Kalėdų proga pasveikinęs, pakvietė vysk. P. Baltakį, OFM, pasakyti pamokslą. Vyskupas, paryškinęs Kalėdų šventės prasmę bei reikšmę, prisiminęs rūpėsius mūsų brolių ir sesių Lietuvoje, pamokslą baigė visiems linkėdamas džiugios Kristaus gimimo šventės.

Choras giedojimo lotyniškai ir lietuviškai. Komunijos metu giedojimo solistė Elizabeth Hyon.

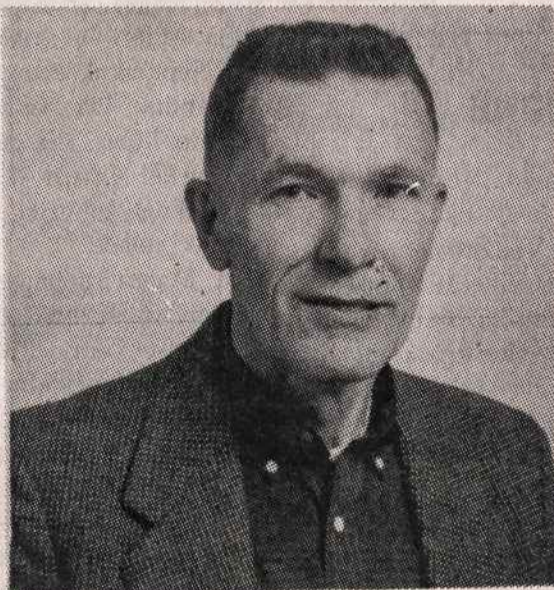
Mišių skaitymus skaitė Algirdas Jankauskas, o mišioms tarnavo svečias, anksčiau gyvenęs New Yorke, dabar, savo močiutės Apolonijos Radzivanienės aplankyti atvykęs iš Australijos Gintaras Radzivanas.

Bažnyčios sienas ir piliorius žaliais vainikais nukabinėjo, o altorių raudonai žydnioiomis gėlėmis išpuošė, su tuo susijusias išlaidas padengė ir bažnyčiai paaukojo Juozas ir Irena Rudžiai.

Po mišų, besiskirstančius iš bažnyčios, choras išlydėjo giedodamas "Linksmą giesmę mes užtrauksim".

p. palys

TYLUS LIETUVOS MYLĖTOJAS

William Unakis

Artėjant Kalėdų ir Naujųjų metų šventėms, tautietis William Unakis, iš Illinois valstijos atsiuntė penkis šimtus dolerių Lietuvos Misijai Jungtinėms Tautoms išlaikymo išlaidoms dengti. Tai jau trečia jo auka.

Šventasis Raštas, Senojo testamento tomas, pranašų knygos, išleista gražiu leidiniu. Iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų išvertė kun. Antanas Rubšys, kuris profesoriauja Manhattano kolegijoje ir dėsto Šventąjį Raštą. Knyga turi 670 puslapių. Jos kaina 12 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Pėsiantimo išlaidoms pridėti 2 dol.

KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę per TRANSPAK firmą. 59 centai už svarą virš šimto svarų, minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436-7772. (sk.)

Dėkodama už paramą, Misija paprašė šį kulkų rėmėją atsiųsti bent kiek žinių apie save. Atsiliepdamas angliškai rašytame laiške, jis sako esąs anūkas apie 1900 m. iš Lietuvos atvykusių tėvų, palaikantis ryšius su lietuvišiais, nors raštu lietuvių kalbos kaip ir nemoka. Trisdešimt metų išdirbęs darbininku Caterpillar kompanijoje. Priklauso Lietuvių Kultūros Balzeko Muziejui kaip rėmėjas — amžinas narys. Stebi lietuvių gyvenimą ir savo įnašais paremia svarbesnes Lietuvos labui tarnaujančias institucijas.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijai labai reikalinga Lietuvių Enciklopedija, leista J. Kapočiaus Bostone. Kas galėtų šią enciklopediją paaukoti užsienio reikalų ministerijai, prašomi paskambinti arba į Lietuvos konsulatą New Yorke — 212 877-4552, arba į Lietuvos misiją prie Jungtinių Tautų — 212 7231-7768. Enciklopedijos persiuntimu pasirūpins šios įstaigos.

Suffolk County Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas gruodžio 20 d. buvo susirinkęs kalėdinio pobūvio. Dalyvavo gražus būrys klubo narių su savo šeimomis ir draugais. Kalėdinis stalas buvo apkrautas įvairiais skanėstais, kuriuos pagamino klubo narės. Ant kito stalo matėsi dovanos loterijai, kurias taip pat sunėšė klubo nariai. Pobūvį atidarė klubo pirmininkas Algirdas Mačiulaitis, pasveikindamas Kalėdų švenčių proga ir palinkėdamas sėkmingiausių 1993 metų. Pobūviui įpusėjus, įvyko loterija, kuriai vadovavo Kęstutis Miklas.

Toronte veikia lietuvių Prisiškimo parapija, kuriai vadovauja lietuvių pranciškonai. Parapijos spaudos kiosko vedėjas St. Prakapas jau daugelį metų suredaguoja metinį knygos formos kalendorių. Tokią knygutę parapijos tarybo finansų sekcija išleido jau 19-tą kartą. Knygoje sutelkta įvairios informacijos ir rimtos bei nuotaikingos skaitybos. Prieš šventes kalendorius pasiekė ir "Darbininko" redakciją.

"Viltis", redaguojamas Vytauto F. Beliajaus ir spausdinamas anglų kalba, yra seniausias žurnalas, skiriamas tautiniams šokiams. Per eilę metų paliečiami įvairių tautybių tautinių šokių šventės ir kitokie įvykiai, o taip pat aprašomi ir patys šokiai. Kiekviename numerįje rašoma ir apie lietuvių tautinius šokius bei lietuvių veiklą išeivijoje. Neseniai "Darbininko" redakciją pasiekė naujas, 1993 m. sausio vasario mėn. žurnalo numeris.